

ŽELEZAR

JESENICE, 19. junija 1965
LETO VII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 25

Primopredajna seja upravnega odbora

Na prvi seji novega delavskega sveta železarne so bili v upravni odbor železarne izvoljeni naslednji člani našega kolektiva: Zvone Ažman, Anton Dežman, Franc Globočnik, inž. Vinko Golc, Jože Lenar, Janez Oven, Rade Simikič, Ivan Sodja, Jože Tersglav in Anton Zupan. Za namestnike članov upravnega odbora pa Oto Pestotnik, Rado Torkar in Adolf Urbanc.

9. junija je bila primopredajna seja upravnega odbora. Seje so se udeležili člani dosedanjega in novoizvoljenega upravnega odbora, poleg njih pa še direktorji sek-

torjev, grupni šefi ter predstavniki družbeno-političnih organizacij železarne. Upravni odbor je sprejel poročilo dosedanjega predsednika Zvoneta Labure o delu v zadnji mandatni dobi in se strinjal s poročilom direktorja železarne inž. Matevža Hafnerja o stanju v podjetju. Za novega predsednika upravnega odbora so izvolili inž. Vinka Golca iz UOS, za podpredsednika pa Antona Dežmana iz valjarne 2400. Na seji so tudi sprejeli sklep, da kolektiv naše železarne prispeva en milijon dinarjev kot pomoč družinam smrtno ponesrečenih rudarjev v rudniku rjavega premoga Kakanj.

Tovariš Tito se zahvaljuje

Objavljamo zahvalo, s katero se nam tov. Tito zahvaljuje za poslane čestitke ob njegovem rojstnem dnevu;

»Primate moje srdačne pozdrave i toplu zahvalnost na čestitkama i željama koje ste mi uputili povodom mog rođendana.«

Tito I. r.

Indijska ruda za žilavljenje

5. junija je odplula iz Indije ladja, na kateri je vskladiščeno 6.000 ton rude za žilavljenje za naše potrebe. Predvidevamo, da bo ladja 26. junija že na Reki. Tako bomo začeli rudo dobivati že 29. junija. Ker rudo za jeklaro in električno peč razkladamo le na haldi, bo za transport to precejšnja obremenitev, predvsem zato, ker lahko v pristanišču na Reki ob pospešenem razkladanju naložijo tudi do 2.000 ton rude dnevno. Da bi bili kos temu povečanemu dovozu, si bomo pomagali z dvema dieselskimi motornima dvigalom

UB-1, z dvigalom Insley pa bomo pripravljali vložek mrzlega grodla.

Pred tem bo treba s skladiščnega prostora za rudo od-

peljati brame in čim bolje urediti dvigala, ker bomo le tako kos težki nalogi, ki nas čaka.

B.

Pravljamo temelje za pristaniške žerjave

Kakor smo že poročali, je bila, fina ruda s prostora, kjer bodo novi pristaniški žerjavi, odpeljana k novemu nasipu ceste Jesenice — Belško polje. Fino rudo smo morali odstraniti zato, ker bi jo bilo kljub njenemu odpisovanju škoda zavreči in jo bomo lahko pozneje še uporabili, ko bo zgrajena nova aglomeracija v Hrenovici. Da bi lahko

pripravili temelj progi za nove žerjave, že vozijo tovornjaki SGP »Gradis« v jama kamenje in grušč od izkopa hriba, na katerem je stal »grad« v Hrenovici. Z lahkim buldožerjem gradivo ravnaajo, nato pa ga bodo še povaljali, tako da bo podlaga za normalni in ozki tir, ki bosta položena pod novimi žerjavi, dovolj trdna.

V sredo 9. junija so se zbrali člani starega in novega upravnega odbora na primopredajni seji

Najvišje priznanje avtorjem tehničnih izboljšav

V prvem polletju smo zabeležili razveseljiv napredek na področju novatorstva in racionalizatorstva. Člani našega kolektiva vseh mogočih kvalifikacij se trudijo, da bi prispevali čim večji delež k uvajanju novih tehnoloških postopkov z namenom, da bi izboljšali kvaliteto naših izdelkov in povečali storilnost ter delovno varnost.

Po nalogu delavskega sveta železarne, proizvodnega sektorja in vseh ostalih služb ima komisija za ocenjevanje tehničnih izboljšav vedno dovolj dela. Načelo te komisije je, da vse predloge prouči ter jih objektivno oceni, njihove avtorje pa vzpodbudno nagradi na osnovi potrebnih koristi in prihrankov.

Avtorjem tehničnih izboljšav je bilo letos priznanih in izplačanih že 2.181.485 dinarjev in odškodnin. Na zadnji seji komisije za ocenjevanje tehničnih izboljšav so ponovno obravnavali deset izboljš-

ševalnih predlogov. Uspešnim in prizadevnim avtorjem pa smo izplačali na osnovi prikazanih in potrjenih prihrankov ter koristi 519.485 dinarjev. Tokrat je bila priznana in izplačana tudi najvišja odškodnina predlagateljema izboljševalnega predloga števil. 1626 tov. Viktorju Smoleju in Ivanu Ažmanu iz plinske in vodne energije. Na osnovi večletnega opazovanja in študija sta oba avtorja omogočila prost dotok hladilne vode za potrebe generatorjev in valjarn na Javorniku. S svojo izvedbo sta veliko prihranila pri porabi dragocene električne energije, pri delavcih in vzdrževanju. Priznana je bila triletna renta in izplačana odškodnina v višini 107.000 dinarjev.

Jože Kus, asistent za vzdrževanje industrijskih peči v talilnicah, je uspešno in ceneno rešil nov način obešanja glavnega oboka SM peči z novimi nosilnimi kljukami. Izplačana je bila nagrada 72.485 dinarjev in triletna renta.

Mirko Knific iz žebjarne je na osnovi dodatnih ugotovitev ter olajšanja dela in zaposlitve žensk pri izdelovanju pohištvenih vzmeti za svoj avtomatski stikalni stroj dobil dodatno nagrado v višini 50.000 dinarjev.

Prizadevnemu gradbenemu inšpektorju v valjarni Bela Jaku Pogačarju je bila za izboljšave pri temeljih valjarn izplačana odškodnina v višini 100.000 dinarjev.

Obratovodja gradbenega oddelka je s svojimi sodelavci uspešno uvedel nov tipiziran tip prestavljivih ognjevzdržnih skladišč. Avtorjem predloga je bila za znatne prihranke priznana in izplačana kolektivna nagrada v višini 50.000 dinarjev.

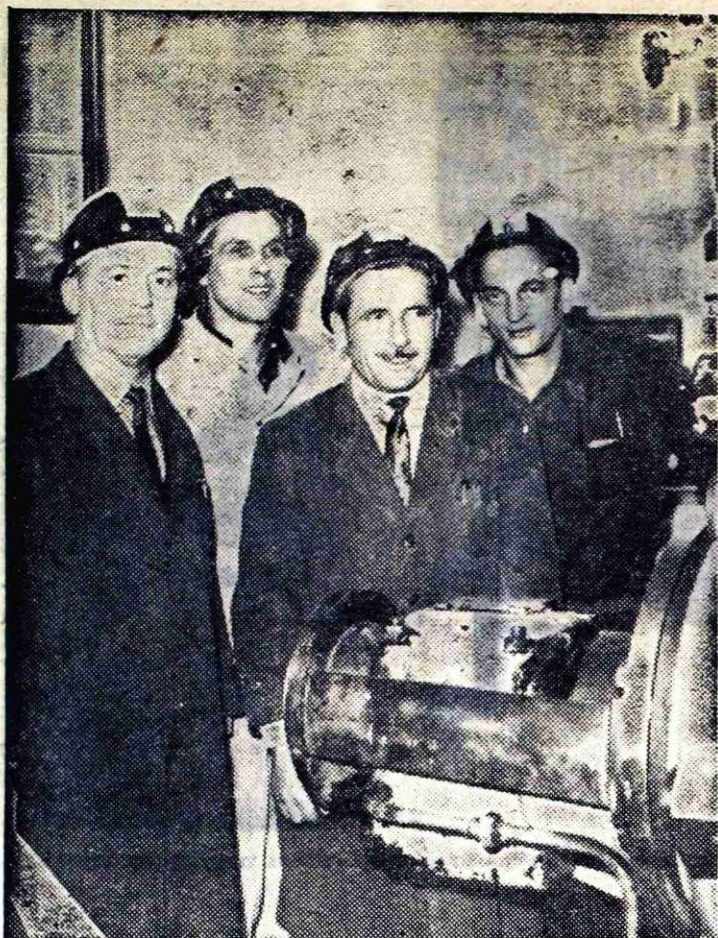
Med dobrimi in koristnimi izboljšavami so bili na zadnji seji komisije za ocenjevanje tehničnih izboljšav pozitivno ocenjeni in nagrajeni tudi predlogi delovodje Franca Pukla iz obrata Javornik I, ki je dobil 25.000 dinarjev in Janeza Zupana, oddelek tehnične kontrole, ki je bil nagrajen s 50.000 dinarjev. Jože Šlibar s transporta je dobil 35.000 dinarjev, Marjan Ažman ter Janez Peternel iz UOS pa 30.000 dinarjev.

Vsem avtorjem nagrajenih izboljševalnih predlogov za izredno uspešno prizadevnost ter opravljeno delo iskreno čestitamo!

Zuro

Železarski globus

ZDA — Po podatkih Iron and Steel Institute pričakujejo v letu 1965 nov rekord pri investicijah v severnoameriški železarski industriji in sicer v višini 1,9 milijarde dolarjev, kar je za 300 milijonov več kot v letu 1964. V razdobju po koncu druge svetovne vojne so v te namene investirali skupno 18,3 milijarde dolarjev in računajo, da bodo do konca leta 1965 prekoračili vsoto 20 milijard dolarjev, kar predstavlja v povprečju preko 1 milijardo dolarjev letno.

Boris Puh, Božo Ažman, Janez Rozman in Ivan Kosmač (od leve proti desni) so izboljšali litostrojske črpalke

Izboljšali so litostrojske centrifugalne črpalke

Da bi omogočili nemoteno obratovanje plinskih čistilcev, ki so namenjeni za čiščenje plina za potrebe kavperjev, smo v začetku leta 1964 v tovarni »Litostroj« nabavili dve horizontalni centrifugalni črpalke za dovod potrebne hladilne vode skruherjem za pranje in hlajenje plavžnega plina.

Naši vzdrževalci so opazili, da drsni aksialni ležaji niso pravilno in zadostno dimenzionirani. Ker sta se drsna aksialna ležaja prehitro obrabila, je prišlo do premikov rotorjev črpalke, to pa je povzročilo okvare na rotorjih in statorjih črpalke. Kljub našim reklamacijam predstavniki in strokovnjaki tovarne »Litostroj« niso mogli odstraniti pomanjkljivosti.

Na osnovi večmesečnih opazovanj in razgovorov s so-

delavci je obratovodja mehanične delavnice Boris Puh vgradil v črpalke še dodatni stožasti valjni ležaj, ki je nase prevzel del kvarnih in nevarnih aksialnih sil. Valjni ležaj so v črpalke vgradili glavni delovodja Janez Rozman ter strojna ključavničarja Božo Ažman in Ivan Kosmač. S to dodatno izboljšavo litostrojske črpalke v naših novih plinskih čistilcih obratujejo brezhibno, brez okvar in zastojev. Čiščenje plina za potrebe kavperjev je popolno

in doseženo tudi boljše obratovanje.

Kolektivno in uspešno prizadevanje avtorjev Kosmača, Ažmana, Rozmana in Puha služi kot primer ostalim vzdrževalcem na Jesenicah in Javorniku. Avtorji predloga tehnične izboljšave št. 1643 so zaradi skrajšanja remontov na kavperjih prihranili letno več kot tri milijone dinarjev in prav toliko pri vzdrževanju neustreznih litostrojskih črpalke. Omenjena izboljšava litostrojskih črpalke je velikega pomena za nemoteno obratovanje kavperjev in vzoren primer, kako morajo naši vzdrževalci in strokovnjaki sami reševati slabe izvedbe izdelkov drugih podjetij.

Žuro

K članku: »Zakaj 64 milijonov din stojnine«

Hvaležen sem avtorju, ki je v članku »Zakaj 64 milijonov din stojnine« pojasnil vzroke, ki so povzročili, da smo v prvih štirih mesecih letos plačevali tako ogromne zneske za stojnine. Članek, ki sem ga napisal, je tako dosegel svoj namen. Prav z vsem, kar je v članku navedeno, pa se le ne morem strinjati.

Vsi vemo, da je v decembru lani in v januarju letos padlo veliko snega, ki je povzročil velike težave pri nakladanju in razkladanju blaga in da smo morali doplačati stojnino po novi pogodbi tudi še za leto 1964. Ker tega nisem prezrl, sem v mojih primerjavah plačanih stojnin pri razkladanju namerno izpustil meseca december lani in januar letos in navedel le februar, marec in april, ko s snegom ni bilo težav, pa tudi doplačil za leto 1964 ni bilo več, razen v februarju nekaj več kot 4 milijone.

Res je tudi, da je s 1. 8. 1963 začela veljati nova pogodba z ŽTP o neprekinjenem nakladanju in razkladanju blaga. Ker pa vemo, da razen granulirane žlindre ostalega blaga v nedeljah ne nakladamo, nova pogodba ne more bistveno vplivati na povečanje stojnin pri nakladanju blaga, čeprav se je povečala pristojbi-

na za stojnine od 450 do 1000 din na uro za en vagon.

Se vedno sem tudi prepričan, da se je stojnina pri nakladanju znižala zaradi sklepov, ki so bili sprejeti na skupnem sestanku z odpravniki in ostalimi službami. Zakaj? Zato, ker smo pred sestanki v letu 1961 in vse do marca 1962 plačevali mesečno pri nakladanju od 30.000 do 470.000 dinarjev stojnine. Od marca naprej, takoj po sestankih, je stojnina močno padla, tako da smo plačevali mesečno le od 600 do 30.000 din, razen v decembru, ko je stojnina zopet dosegla vsoto 68.000 din. Pri razkladanju pa je na zmanjšanje stojnin vplivala dobra organizacija dela in izredni sklepi, ki jih je sprejel CDS na 20. seji v letu 1963. V nobenem primeru pa

na zmanjšanje stojnin v primerih, ki sem jih navedel, ni moglo vplivati, da smo pričeli rudo dobivati z maršrutnimi vlaki, ker je prvi maršrutni vlak prispel v železarno šele 9. julija 1963, v letu 1964 pa 1. aprila. Ker se je stojnina letos le povečala, kar je v članku tudi omenjeno, smatram, da je prav, ko sem na to opozoril kolektiv. Iz navedenega je razvidno, da so bile moje primerjave plačanih stojnin točne in utemeljene. Članek sem napisal dobronamerno, da se ne bi več ponovilo leto 1963, ko je bilo treba za zmanjšanje stojnin podvzeti posebne ukrepe.

Op. ur. S tem zaključujemo razpravo o stojninah. Naj pripomnimo le, da se stojnine letos niso povečale ne tako malo kot naveda tov. Bernard, ne tako veliko kot piše tov. Gasar. Znesek, ki nam ga bo ŽTP vrnilo, se nanaša tako na leto 1964 kot 1965 in je torej resnica nekje na sredi.

RAZPRAVLJALI SO O NAGRAJEVANJU

V četrtek, 10. junija, je bila v delavskem domu pri Jeleni skupna seja članov tovarniškega komiteja Zveze komunistov Železarne Jesenice, TK ZMS in članov Izvršnega odbora sindikalne organizacije. Na seji so bili navzoči tudi predstavniki uprave podjetja in organov delavskega samoupravljanja.

Zaradi velikega nihanja proizvodnje in vzporedno s tem tudi osebnih dohodkov med delovnimi enotami ter na drugi strani vse večje zahteve, da se politika nagrajevanja začne obravnavati bolj konkretno, je bil razlog, da so na skupni seji obravnavali problematiko nagrajevanja. Drug razlog za takšno razpravo predstavljajo tudi predvideni novi gospodarski ukrepi, ki nas bodo prisilili, da bomo morali vprašanje nagrajevanja reševati hitreje, bolj energično ter z večjim poudarkom na delovni in proizvodni disciplini. Povsod, kjer je le mogoče, bo treba uvesti tehnične norme. Poleg tega bo treba vključiti

v merila nagrajevanja tudi stroške proizvodnje ter prihranke na materialu.

Gradivo za skupno sejo družbeno-političnih organizacij je pripravila analitska komisija pri TK ZKS. Razprava na seji je bila živahna, poudarjeno pa je bilo, da imamo sedaj v železarni kar pet načinov delitve osebnih dohodkov. Prav gotovo po tej poti ne bomo prišli do stabilnejše politike nagrajevanja, zato je nujno postaviti osnovo za formiranje osebnih dohodkov na ravni podjetja odvisno od rezultatov dela. Izhajati moramo s stališča dejansko ustvarjenih osebnih dohodkov, ne pa administrativno ugotovljenih osebnih dohodkov.

Razprava je tudi opozorila, da je treba v delovni enoti upravnih služb uvesti nagrajevanje po lastnem vloženem delu, ker ni prav, da imajo vse službe v tej delovni enoti enako povprečje, ker je jasno, da vse službe v tej enoti ne prispevajo enak delež k skupnemu uspehu podjetja.

Pravica do porodniškega dopusta po novem zakonu

Temeljni zakon o delovnih razmerjih, ki je začel veljati 8. aprila letos, je prinesel nekaj sprememb o pravicah delavk do porodniškega dopusta in do skrajšanega delovnega časa po poteku porodniškega dopusta.

Po določilih 73. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih ima delavka ob porodu pravico do porodniškega dopusta, ki traja brez presledka 133 dni. Z zdravniškim izvidom sme nastopiti porodniški dopust 45 dni pred porodom, mora pa ga nastopiti 23 dni pred porodom. Porodniški dopust to-

rej lahko traja največ 105 dni, najmanj pa 88 dni po porodu. Delavki, ki ne bo izkoristila niti 28 dni bolniškega dopusta pred porodom, gre nadomestilo osebnega dohodka največ za 105 dni, ker je skrajni rok nastopa porodniškega dopusta 28 dni pred porodom. Isto velja v primeru prezgodnjega poro-

da, ker zakon obvezno deli porodniški dopust na 28 dni pred porodom in največ 105 dni po porodu. V primeru zapoznelega poroda bo delavki prav tako upoštevana odsotnost do 45 dni pred porodom za redni porodniški dopust, ki traja skupaj 133 dni. Samo v kolikor je bila delavka zaradi zapoznelega poroda več kot 45 dni pred porodom na porodniškem dopustu, se ji za te dneve (nad 45 dni pred porodom) porodniški dopust podaljša. De-

lavka na primer, ki je nastopila porodniški dopust 28 dni pred predvidenim porodom, zaradi zapoznelega poroda pa se ji je dopust pred porodom zavlekel na 50 dni, bo imela po porodu še 88 dni porodniškega dopusta.

Novi zakon o delovnih razmerjih je začel veljati 8. aprila 1965. Delavke, ki so bile ta dan še na porodniškem dopustu in ga po prejšnjih predpisih še niso izkoristile, so lahko porodniški dopust nadaljevale po novih predpisih. Tudi tiste, ki jim je porodniški dopust, ki so ga uživale po prejšnjih predpisih, potekel 8. aprila ali pozneje, bi se lahko vrnile na porodniški dopust, kolikor še ni poteklo 88 do 105 dni po

otrokovem rojstvu (glede na to, koliko dopusta so izrabile pred porodom). Te dobe po otrokovem rojstvu pa ne morejo podaljšati za tisti čas, ki so ga morda medtem prebile na delu s skrajšanim delovnim časom.

Novi zakon daje delavkam pravico do dela s skrajšanim delovnim časom 4 ure na dan s pravico do nadomestila osebnega dohodka iz zdravstvenega zavarovanja po preteku porodniškega dopusta do dopolnjenih 8 mesecev otrokove starosti, prej je veljala doba 6 mesecev.

Tudi delavke, ki 8. aprila še niso izkoristile vse dobe takšnega dela, ki so jo do-

K
i-
ni
i-
t-
š-
lo
34
i-
v
a-
a
e-
le
ih
e.
a-
o-
a
l-

-
aj
i-
a-
t-
e
n
a
n
a

aj
i-
a-
-
ie
n
ia
n
a

li
i-

l
i
t
n
o
i
-
i
c

1.

•

•

1-

—
aj
:

ih

i-

O

1-
)-

a

ih

i-

•

—

21

t-
š-

1-
a
2-

le
ih

e.
1-

) -
)a
1

1-

—
aj
:

1-
2-
3-

a.
b.

ah

Sestanek komisije za valjarne pri Združenju jugoslovanskih železarn

2. in 3. junija je bil sestanek članov komisije za valjarne pri Združenju jugoslovanskih železarn v Beogradu. Kot člana komisije sta se sestanka udeležila tudi Ciril Odlasek in inž. Miroslav Nikolić.

Dnevni red sestanka je obsegal deset točk. Važnejše so bile: pregled zaključkov prejšnjega sestanka, letna analiza dela jugoslovanskih valjarn — poročevalec prof. Lipold, letna analiza dela jugoslovanskih hladnih valjarn — poročevalec prof. Pesič, letna analiza dela jugoslovanskih kovačnic — poročevalec prof. Lipold, delo na problematiki kvalitetne izdelave valjev — poročevalec inž. Barborić iz Štor, problematika petmesečne proizvodnje valjarn, poročila o reviziji kapacitet za valjarne, o razdelitvi izdelkov ploščatih profilov in vlečenege jekla med valjarnami, o izračunu kapacitet kovačnic ter poročilo o prevodu knjige »Napake na valjanem jeklu« avtorja Trofinčuka.

Naše sodelavce bo verjetno zanimalo stanje valjarn v Jugoslaviji v letu 1964, zato bi navedel nekaj bistvenih podatkov.

Iz letne analize proizvodnje vseh valjarn je razvidno, da je bila proizvodnja v vseh valjarnah v letu 1964 večja kot v letu 1963, razen v valjarnah Zemun in Svetozarevo. Obe valjarni nabavljata vložek iz drugih železarn in je zato pri pomanjkanju vložka njihova proizvodnja trpele. V letu 1962 smo v jugoslovanskih železarnah izdelali 2.114.221 ton, v letu 1964 pa že 2.421.805 ton valjanega jekla. Pri tem lahko ugotovimo, da Železarna Nikšić ni dosegla določene zmogljivosti, čeprav so prav v tej valjarni v zadnjih dveh letih precej napredovali. Na povečanje letne proizvodnje že vplivajo nove izgradnje v valjarnah, nove zmogljivosti — nove investicije v železarnah Sisak in Ravne. Več so proizvedli tudi v naši največji železarni v Zenici z uvedbo neprekinjenega štiritizmskega dela in s tem tudi skrajšanja delovnega časa. Delo se v valjarnah odvija nepretrgoma preko vseh nedelj in praznikov, pri tem

pa je zaposlen vsak posameznik tedensko le 42 ur. V letu 1964 sta pričeli poizkusno obratovati in dali tudi že proizvodnjo bluming valjar na v Sisku s tračno konti progo in nova srednja proga v Ravnah. Značilno je, da še nismo dosegli planiranega razmerja med valjanimi ploščatimi profili, cevmi in ostalimi profili, ki je bilo v letu 1964 naslednje:

- ploščati profili 22 %,
- cevi 9 %,
- ostali profili 69 %.

V industrijsko razvitih državah je to razmerje 45 : 45 : 10. Iz tega vidimo, da nam manjkajo valjarne za pločvino, ki so predvidene in za katere so tudi investicijska sredstva. To nas opozarja, da moramo gradnjo teh pospešiti. V glavnem so to: izgradnja Skopja, vzporedno pa valjarne na Jesenicah in v Smederevu. Naše valjarne na Jesenicah že nekaj let pravzaprav stagnirajo in letno povečamo proizvodnjo le od 2—3 %, kar dosežemo samo z večjim naprežanjem kolektiva in z boljšo organizacijo. V vseh jugoslovanskih valjarnah smo precej napredovali v kvalitetnem pogledu. Pri tem smo na Jesenicah do-

segli zaenkrat najboljše uspehe, vendar ne zaostaja mnogo za nami Železarna Nikšić, kjer so dosegli precej vidne uspehe pri vlečenem in luščenem jeklu. To se pozna tudi že na tržišču. Našemu jeklovleku bo torej železarna v Nikšiću hud konkurent.

Da je teklo delo v jugoslovanskih železarnah dobro in uspešno, vidimo iz pokazateljev o izkoriščanju tehničnih zmogljivosti posameznih naprav, ki znaša v letu 1964 90 %, v letu 1962 pa le 86,9 %. Za proizvodnjo pa pokazatelji niso tako ugodni. V l. 1963 so valjarne dosegle 11,8 obratunskih ton na obratno uro, v letu 1964 pa le 11,9. Proizvodnja na uro in moža mesečno je znašala lani 29,5 tone : 27,7 tone v l. 1963. Ta pokazatelj je precej odvisen od raznih reorganizacij v podjetjih, ki so zelo pogoste. Te reorganizacije predvidevajo enkrat vzdrževalce v okviru obratov, potem zopet ne in podobno. Tudi z izkoriščanjem delovnega časa se ne moremo preveč pohvaliti. Koledarski fond 8760 ur letno smo leta 1964 izkoristili 82,3 %. Še nikoli jugoslovanske valjarne niso dosegle planirano izkoriščanje — 89 %. To bi lahko dosegli le z neprekinjenim štiritizmskim obratovanjem, ki so ga v celoti uvedli le v Železarni Zenica, deloma pa tudi v Smederevski valjarni.

Zanimivi so podatki o potrošnji energije. Specifična potrošnja toplote je znašala v valjarnah 694.000 kcal na tono, kar je precej več od povprečja v normalno razvitih industrijskih državah. Lahko zasledimo določeno upadanje, vendar nepomembno. Specifična poraba električne energije je znašala v

Spet o kvaliteti belega — ognjevzdržnega materiala

V 23. številki smo poročali, da je komisija za jeklarne pri UJŽ razpravljala tudi o novih prevzemnih pogojih za tako imenovano belo šamotno-reprodukcijsko ognjevzdržno gradivo. Ker vedno bolj poudarjamo kvaliteto tega ognjevzdržnega gradiva, še posebej z ozirom na rekonstrukcijo martinarne, objavljamo nekaj značilnosti teh novih predlogov, ki bodo tudi za našo šamotarno problem. Vendar, če bo šamotarna tako smotno reševala problem kvalitete, kakor sedaj, ti predlogi in nove zahteve ne bodo povzročile posebnih težav.

Šamotno opeko za cbzidavo ponovc ali kratko, ponovcno opeko, bo treba v prihodnje izdelovati v dveh kvalitetah in sicer: — kvaliteta »A«, ki je polkislila in se zahteva ognjevzdržnost SK 28, trdnost 450 kg/cm² in 26 % Al₂O₃ + TiO₂.

Naša šamotarna to opeko sedaj izdeluje in odgovarja tem kvalitetnim perdpisom. Celo več — večina komponent je boljših, kakor so zahteve. Povprečna vzdržnost teh opek — pri sedanjih tehnoloških pogojih v jeklarni, ki ne ustrezajo vsem pogojem, je za pomirjene šarže 11, za nepomirjene 8 do 9 šarž.

Na elektropeči (v to ni štetta nova ASEA peč) je vzdržnost 35 šarž, na grodljevki pa preko 200.

— kvaliteta »B«, ki ima predviden SK 33, to je 1730° C, trdnost 350 kg/cm², najmanj 40 % Al₂O₃ + TiO₂ in zmehčišče pri temperaturi 1420° C.

Pri kvaliteti »A« in »B« mora biti obstojnost proti temperaturnim spremembam šestkratna, vendar kontrolirana na zrak in ne na vodo, kakor to predpisujejo dose-danje zahteve in kakor je do predkratnim kontrolirala naša kontrolna služba.

Ponovno opeko kvalitete »B« do sedaj, razen poizkusno, ne izdeluje nobena tovrstna tovarna v državi, vendar so tudi poizkusi pokazali zaradi slabih mehanskih lastnosti opeke, predvsem trdnosti in poroznosti, dokaj slabe rezultate in je bila povprečna vzdržnost te opeke v naši jeklarni samo 7 šarž.

Opeko kvalitete »B« je za poizkusne namene izdelala Fabrika za ognootporni material Gostivar.

Ta poskusna opeka je imela zaradi večjega odstotka poroznosti kakor se zahteva, veliko penetracijo žlindre po (nadaljevanje na 12. strani)

letu 1964 v valjarnah 47,4 kWh na tono in zadnja štiri leta nekako stagnira. Zelo zanimivo je tudi, da se izpleni v naših valjarnah približujejo izplenom v podobnih valjarnah v industrijsko razvitih državah. Pri tem pa ugotavljamo, da je treba polizdelke in izdelke martinarn precej čistiti in poleg tega uvajati še strogo kontrolo uznanja. Z uvajanjem avtomatike na ogrevalne valjarni-

ške peči in z boljšim delom jeklarn bi predvidoma izplen še povečali. Neugodno je, da se s čiščenjem polizdelka stroški zelo povečajo, pokazatelj proizvodnosti na moža in uro pa zniža.

Še ena zanimivost. Vse jugoslovanske valjarne so v letu 1964 izvozile 146.874 ton valjanega jekla v vrednosti 5.341.300.000 dinarjev, ali 6 % od celokupne valjane proizvodnje. C. O.

Generalno čiščenje po odločbi

(NADALJEVANJE)

GOSTINSKO PODJETJE
»POSTA«

Izmed gostinskih podjetij prednjači Hotel Pošta. Po številu ugotovljenih nerednosti in po zanikrnosti namreč. Celo v matičnem posloplju podjetja je bilo treba zahtevati, naj zamenjajo dotrajan pod ob točilni mizi, opremijo WC s priborom za splošno higieno, izločijo poškodovano emailirano posodo in razporede blago v shrambi na ustrenejši način. Hujše pa je bilo seveda drugod.

Usoda obrata pri Koniču na Javorniku je podobna tisti, ki jo je doživela delikatesna poslovalnica na Cesti prvega maja. V dvanajstih točkah so sanitarni organi zahtevali od podjetja naj:

- popravi pod v točilnici,

- popravi okrušen in odpadel omet v točilnici,
- generalno očisti in prebeli vse prostore,
- zamenja raztrgan polivinilski pod v kuhinji,
- priključi pisoarje v moškem stranišču in namesti sedežno desko na školjko v ženskem stranišču ter stranišča redno čisti,

- zamenja gnjl pod pod polivinilsko prevleko v kuhinji,
- uredi dimnik, ki je močno dimil in povzročal, da so bile stene v kuhinji še bolj zamazane.

Organi sanitarne inšpekcije so ugotovili, da je zunanji in notranji izgled obrata porazen, da je točilni prostor zamazan in zakajen; prav tako kuhinja in da v lokalu ni praktično niti osnovne higijene. Podjetje je lokal do skrajnosti zanemarilo in potem je

bilo razumljivo naenkrat mnogo dela, če naj bi ga spravili v red in zagotovili v njem kulturno vzdušje. Vendar se v podjetju niso kaj prida menili za ugotovitve sanitarnih organov. Najbrž so menili, da bodo stvari že nekako šle, ko pomine sanitarni vihar. Vihar pa se je le še stopnjeval in lani 24. novembra so gostišče pri Koniču zaprli. Zanimivo je to, da znajo v podjetju kaj hitro poiskati sredstva in organizirati delo, ko je izrečena zadnja beseda. Potem se kar naenkrat silno mudi in obrtniki morajo kar moč hiteti, da popravijo tisto, kar je bilo skozi leta zanemarjeno. Pričakovati bi bilo, da se v podjetju iz takšnega pouka, kakršnega so dobili pri Koniču, lahko odgovorni vsaj nekaj nauče vendar iz-gleda, da se vodilni »Pošte«

niso naučili prav nič. Če bi se kaj, bi se jim ne mogel ponoviti primer Koniča letos v gostišču Gorenjc (Lajka). Sele, ko so ga zaprli, so iz-gleda, direktor in drugi odgovorni doumeli, da bo le treba nekaj storiti, če kaj še kdaj obratovati. Potem se dela, če treba tudi ponoči, samo da se kar moč hitro začno spet nabirati dinarji v predalu za točilnim pultom. Če je lokal zaprt, je poslovni uspeh manjši, razumljivo. Kdo ga vzame na svoje rame? In kaj če ga ni moč pre-valiti na potrošnika? Gre v takem primeru na kožo kolektiva? Ali bo kolektiv vedno voljan nositi posledice neodgovornega dela, nevestnosti in ležernosti posameznikov?

MESARSKO PODJETJE
JESENICE

Temu podjetju posvečajo inšpekcijski organi posebno pozornost in so mu doslej iz-dali tri odločbe. Zahteve, ki jih postavljajo v odločbah so

vezane na majhne investicije in povečano odgovornost; pa tudi na znatna sredstva, ki jih bo moralo vložiti podjetje, če bo hotelo zagotoviti povsem neoporečno in higiensko poslovanje z mesom. Na povečano odgovornost in majhna sredstva so vezane naslednje zahteve sanitarnih organov:

- da je treba prižagati tnalno za sekanje mesa,
 - zamrežiti okno proti mrčesu,
 - ločiti prodajo mesnih izdelkov od prodaje svežega mesa in podobno.
- Na znatno večja sredstva pa so vezane zahteve:
- nabava hladilnih omar,
 - ureditev ventilacije,
 - ogrevanje prostorov,
 - zamenjava lesenih lodnov s kovinskimi.

Podjetje je doslej zahteve, ki so jih postavili sanitarni organi, upoštevalo in še ni bilo treba zapreti nobene mesnice.

Delovna varnost v japonski železarski industriji

»Yawata News« — mesečnik, ki ga izdaja ena največjih japonskih železarskih družb »Yawata Iron & Steel Co.«, prinaša v svoji letošnji marčevi številki podatke o obratnih nesrečah v japonski železarski industriji in posebej še v železarnah te družbe. Ker so ti podatki zanimivi tudi za nas, poročam o tem v spodnjem sestavku.

V zadnjih letih slišimo in beremo vedno več o izrednem vzponu japonske železarske industrije, ki se je v preteklem letu s proizvodnjo skoraj 40 milijonov ton surovega jekla povzpela na tretje mesto v svetovnem merilu, takoj za ZDA in Sovjetsko zvezo, ter potisnila Za-

je postala tudi možnost nesreč večja in zato so japonske železarne posvetile izredno veliko pozornost tudi delovni varnosti v svojih obratih.

Železarne družbe »Yawata« so proizvedle v letu 1951 1,7 milijona ton surovega jekla in leta 1963 6,0 milijonov

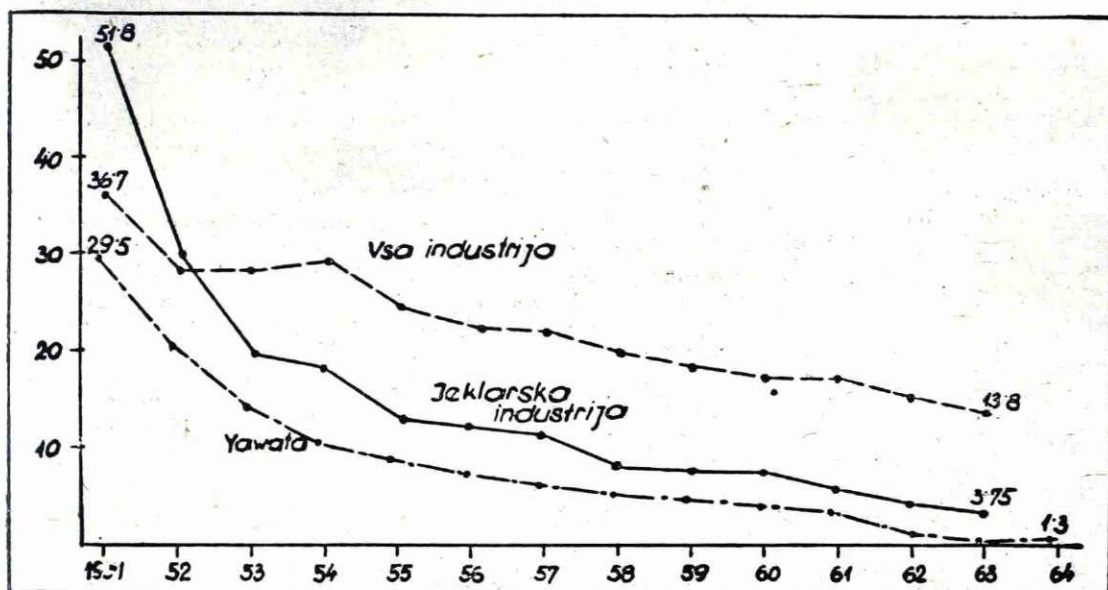
instrukcije v zvezi z varnostjo in to še prav posebno z ozirom na delovno mesto, kjer delajo. Vodilne osebe od predelavcev naprej morajo še dodatno obiskovati posebne občasne tečaje za obnovev vsega znanja o delovni varnosti.

Ostale oblike programa v zvezi z delovno varnostjo pri »Yawata« obsegajo posebne vaje, da bi ugotovili reagiranje delavcev v nevarnih situacijah, tekmovanje s področja delovne varnosti in

Končno je treba omeniti, kako se je znižalo število smrtnih nesreč v razdobju od leta 1950 do 1963 v japonskih železarnah. Medtem ko je bilo v letu 1950 13,3 smrtnih nesreč na 1 milijon ton proizvedenega jekla, je v l. 1963 padla ta številka na 1,8.

V japonski železarski industriji posvečajo torej vso

možno pozornost delovni varnosti in imajo pri tem tudi veliko uspeha. Novi proizvodni postopki in nove naprave povzročajo vedno nove probleme delovne varnosti in to ne samo na Japonskem, temveč tudi v železarski industriji drugih držav. Zato posvečajo temu važnemu področju povsod veliko pozornost K.

Pogostnost nesreč v japonskih železarnah

hodno Nemčijo na četrto mesto. Pri tako ogromnem razmahu proizvodnje jekla, od 6,5 milijona ton v l. 1951 na sedanjih 40 milijonov ton, je zanimivo izvedeti tudi podatke o delovni varnosti v japonskih železarnah.

Leta 1950 so registrirali v 26 železarnah, kolikor jih je takrat obratovalo v tej državi, skupno 16.244 obratnih nesreč. To je pomenilo pogostnostni faktor, ki ga dobimo, če delimo število nesreč s skupnim številom delovnih ur in kvocient pomnožimo z 1 milijonom, 64,51. Pri tem so upoštevane samo tiste nesreče, ki so zahtevale vsaj en dan odsotnosti z dela.

V letu 1963 je bilo 2.053 obratnih nesreč v 93 železarnah in pogostnostni faktor je padel na 3,75. To pomeni, da se je število nesreč znižalo na 1/8 in pogostnostni faktor na 1/17, medtem ko se je število železarn povečalo več kot za trikrat.

Če želimo izraziti število nesreč v zvezi s proizvodnjo, potem se je pripetilo v l. 1950 33,6 nesreč na vsakih 10.000 ton proizvodnje surovega jekla. Leta 1963 je padla ta številka na 0,8.

Veliko število nesreč v prvih letih po drugi svetovni vojni je imelo v precejšnji meri svoj vzrok v zastarelih napravah. Vendar z modernizacijo in odgovarjajočim povečanjem proizvodnje

ton. V letu 1951 je bilo v železarnah te družbe 2.687 nesreč s pogostnostnim faktorjem 29,53 in v letu 1963 96 s faktorjem samo 1,02. Primerjava nesreč na proizvodnjo pokaže v letu 1951 15,5 nesreč na 10.000 ton surovega jekla in leta 1963 0,16 nesreč. S temi podatki o obratnih nesrečah je »Yawata« med japonskimi železarnami na prvem mestu in v januarju 1964 je dosegla rekord 7 milijonov 250.000 delovnih ur brez nezgode.

Taki izredni uspehi na področju delovne varnosti v železarnah te družbe so zahtevali med drugim tudi obširne analize in študij vzrokov nezgod. Ugotovili so, da je pri več kot 90 % nesreč vzrok malomarnost in nato psihološki in čustveni faktorji. Tako so na primer ugotovili, da je večja hitrost modernih strojev vzrok za večjo napetost pri delavcih, ki jih upravljajo. Povečanje naprav ima včasih za posledico tudi zmanjšanje delovnega prostora in če združimo s tem še povečanje hitrosti pri transportiranju materiala v valjarnah, dobimo nadaljnji vzrok za povečanje števila nesreč.

V borbi proti obratnim nesrečam v železarnah družbe »Yawata« posebej poudarjajo vzgojo in preventivo. Vsi zaposleni, tisti, ki so sprejeti na novo in tisti, ki so zaposleni že dalj časa, dobivajo

redne preglede ter vzdrževanje obratnih naprav. Vendar z neprestanim izpopolnjevanjem ter modernizacijo naprav, kakor tudi zaradi vedno večje zapletenosti modernih proizvodnih procesov, postaja tudi na področju delovne varnosti vedno važnejša industrijska psihologija ter ostale znanosti, ki so v zvezi z reagiranjem človeka v različnih situacijah.

ARGENTINA — V preteklem letu so v tej južnoameriški državi izdelali 1,26 milijona ton surovega jekla, ali 300.000 ton več kot v letu 1963.

BRAZILIJA — V rudnikih najmočnejše brazilske rudarske družbe za železno rudo »Compania Vale do Rio Dico« so v letu 1964 nakopali 9 milijonov ton te železarske surovine, kar je za 21 % več kot v letu 1963. Od te količine so izvozili v ZDA, Zahodno Evropo in na Japonsko 7,6 milijona ton.

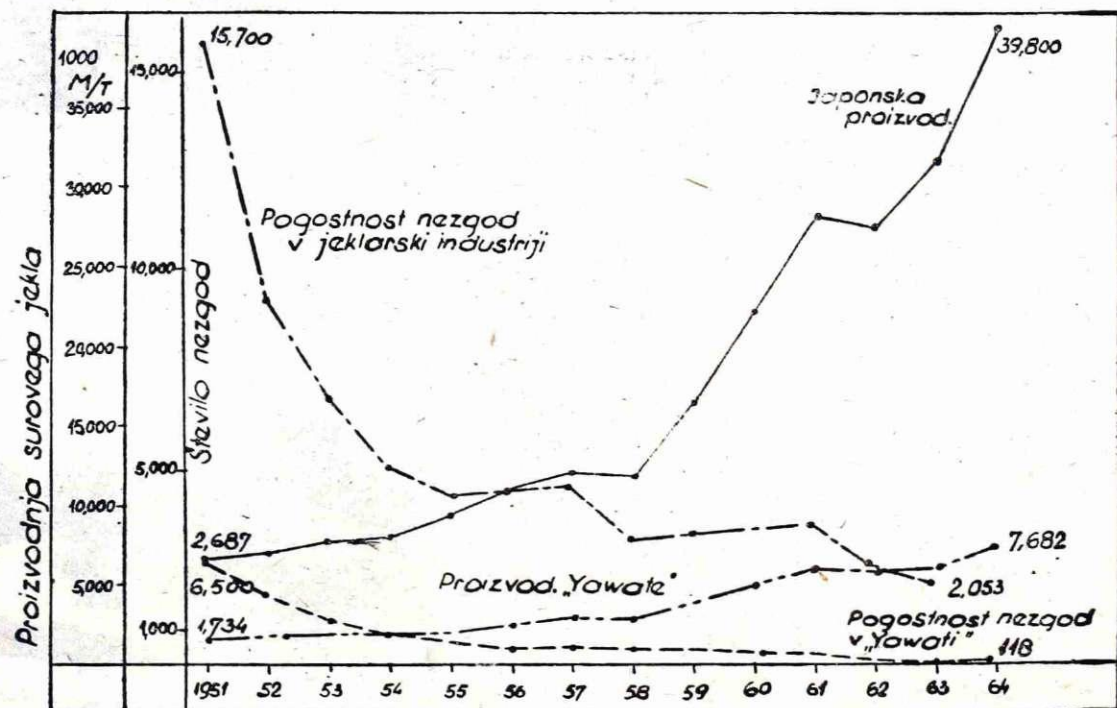
ČILE — V letu 1964 so iz te južnoameriške države izvozili 9,1 milijona ton železne rude, kar je 28 % več kot v letu 1963. Največ železne rude so prodali japonskim železarnam in sicer nekaj več kot 5 milijonov ton.

ITALIJA — V novi italijanski železarni v Tarantu gradijo po licenci zahodnonemškega podjetja Dolomit Werke Wulfrath obrat za proizvodnjo proti ognju od-

pornega materiala, potrebne- ga za obzidavo LD konver- torjev. V tem obratu bodo prvič v Italiji zgradili tudi skladišče s klimatskimi napravami za vskladiščenje dolo- mitov.

JAPONSKA — V japonski železarni »Tokai Steel Works« je pričela obratovati nova jeklarna s kisikovimi konver- torji s predvideno letno zmogljivostjo 1,8 milijona ton surovega jekla. Sami konver- torji imajo to posebnost, da dimne pline pred zgoreva- njem na ustju odsesajo, ohla- dijo in očistijo. S tem lahko te dimne pline, ki imajo okoli 2500 kcal/Nm³, potem koristno uporabijo kot gorivo.

URUGVAJ — V bližini že obstoječega rudnika »Minas de Zupicay« so odkrili nova velika nahajališča zelo kvali- tetne železne rude. Zaloge te- ga okoli 6 km dolgega naha- jališča cenijo zaenkrat na 200 do 300 milijonov ton. Ruda vsebuje od 62 do 68 % žele- za.

Proizvodnja surovega jekla in število nesreč

Uspeli seminarji na Mežaklji

Poročali smo že, da so na Mežaklji dvodnevni seminarji za delovodje, ki jih organizira ŽIC. Šest skupin, v vsaki je bilo od 30 do 32 delovodij, je že zaključilo ta seminar, ki obsega 7 predavanj:

- o razvoju železarne in železarstva nasploh predava inž. Matevž Hafner, če je zadržan, pa ga zamenja inž. Milan Marolt;
- o programiranju proizvodnje, organizaciji dela in racionalizaciji predava Bogomil Homovec;
- o medsebojnih odnosih, delovnem razmerju in varnosti pri delu Danté Jasnič ali Tone Varl;
- o ustvarjanju in delitvi dohodka v železarni in delovnih enotah pa inž. Ivan Arzenšek;
- o gospodarskem položaju naše železarne in železarstvu sploh v Jugoslaviji — o finančnih in materialnih vprašanjih predava Stanko Ravnik;
- o notranjem in zunanjem tržišču ter perspektivah Bogdan Knaflič in Valentin Erjavšek;
- o gospodarskih, materialnih in politično-družbenih vprašanjih pa Franc Kobentar, inž. Jaka Šranc in Zvone Labura.

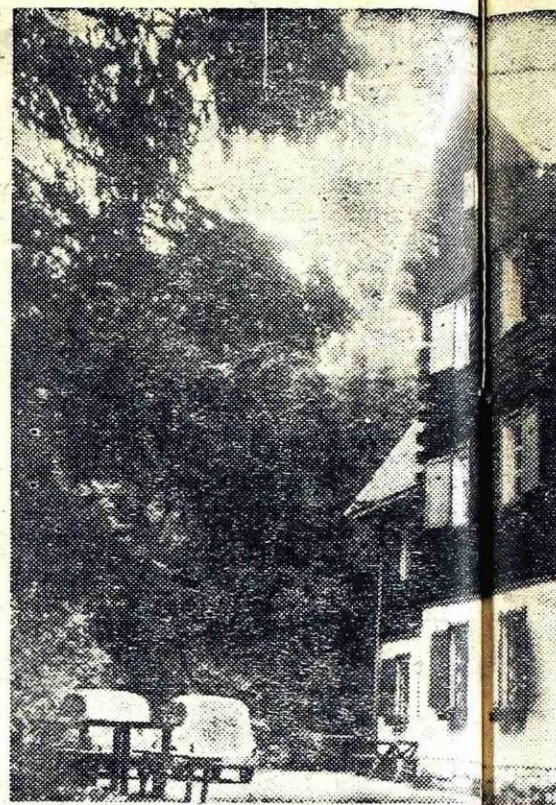
dij našega podjetja. Ne bi jih več našteval, poudarim naj le, da ni bilo skupine in ni bilo predavanja, ki seminariste ne bi zanimalo, o katerem ne bi želeli potem še in še razpravljati. Tako se je večkrat zgodilo, lahko bi rekli, da skoraj vedno, da so se predavanja zavlekla za uro in še več. Zakaj tako zanimanje? Odgovor so mi dali delovodje sami s svojimi vprašanji. Želijo si čim bolj urejeno delo in čim bolj pravično nagrajevanje. Da bi to dosegli, je treba odpraviti niz pomanjkljivosti, s katerimi se prav delovodje srečujejo vsak dan pri svojem de-

lu. Včasih so jim razumljive, velikokrat pa tudi ne. Smatrali so, da je seminar primeren in to je med drugim tudi njegov namen, da lahko od najbolj odgovornih ljudi naše železarne zahtevajo ta pojasnila. Od tod tudi želja, da bi bil čas za razpravo daljši, da bi posvetili posameznim temam več časa, da bi se še bolj poglobljeno pogovorili o naši skupni prihodnji poti, o gospodarjenju jutri, o našem vključevanju v mednarodno delitev dela.

V petek, 18. junija, je že šesta skupina delovodij zaključila seminar na Mežaklji. Skoraj 200 delovodij je torej že absolviralo seminar, za katerega smatrajo, da je potreben in zelo koristen. V ponedeljek in torek prihodnji teden bo na Mežaklji še zadnja skupina 30 do 32 delovodij poslušala in obdelala že na začetku omenjeno gradivo.

Predvideno je, da bodo seminarji z enako vsebino organizirani tudi za asistente in morda že sedaj takoj po delovodskih seminarjih, če ne pa prav gotovo v jeseni.

Cetrletno ali polletno naj bi bili po programu za ves vodilni kader od delovodij navzgor enodnevni seminarji, ki bi bili organizacijsko izvedeni, podobno kot sedanj po skupinah. Po vsej verjetnosti bodo na teh seminarjih najprej obravnavali medosebne odnose, delavca kot človeka z vsemi njegovimi težavami, ki brez dvoma zelo vplivajo na njegovo učinkovitost pri delu. Predvideno je, da bo seminarje s to temo vodil direktor republiškega zavoda za strokovno izobraževanje Slovenije prof. Janoš Bertonec. Prav pa bi bilo, da bi se na enem izmed takih seminarjev pomenili

Dom oddiha na Mežaklji

tudi o izobraževanju, izpopolnjevanju znanja in napredovanju v naši železarni, torej o temi, ki je na sedanjem seminarju bilo, gotovo ena pomembnejša obravnavana tema.

Tudi na Mežaklji bo dopust

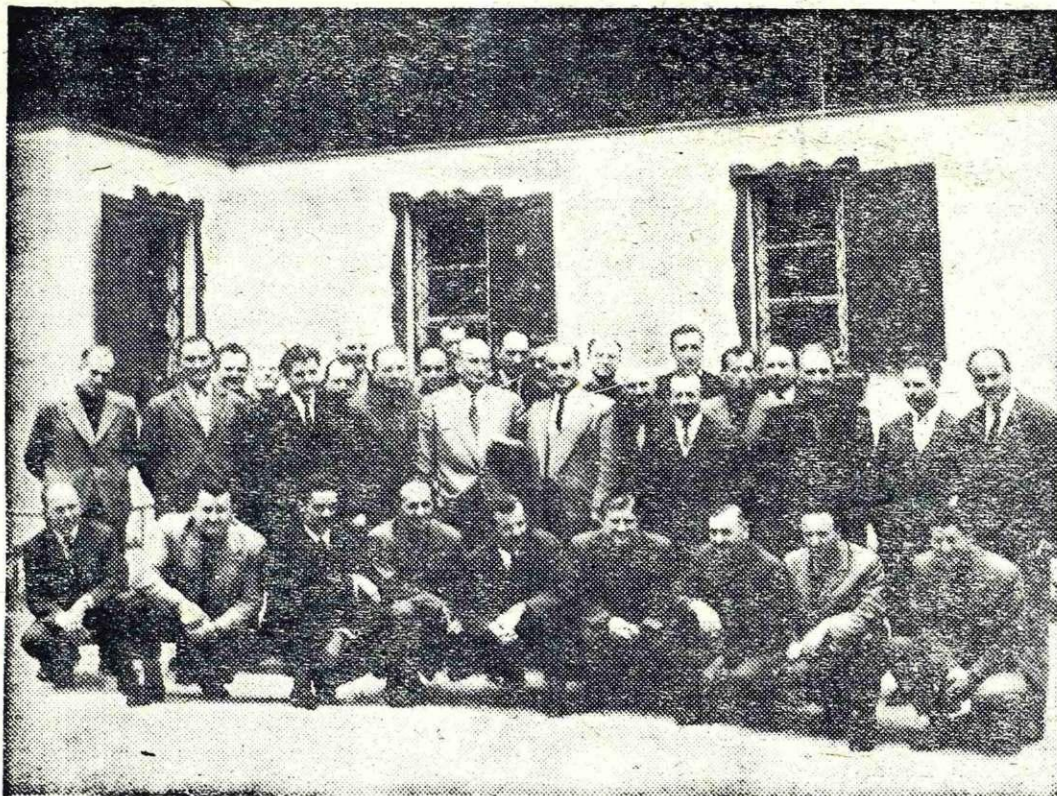
Že leta in leta naši sodelavci preživljajo svoj dopust na Mežaklji. V domu ljubljanske Univerze, ki ima v depandanso 70 ležišč, bo predvidoma vsaki izmed naših sodelavcev oziroma svojcev.

Morda je temu krivo letošnje muhasto vreme, da ne mislimo mnogo na to, da bi preživeli dopust na Mežaklji. Morda je temu vzrok bližina Mežaklje, morda pa tudi to, da vsi skupaj pre malo poznajo lepote Mežaklje.

Dom na Mežaklji je zgrajen na Ravnah in je trenutno delno zaseden s tečajniki iz naše železarne. (O tem poročamo posebej.) Vsem je všeč, le vreme jim ni naklonjeno. No, prav te dni so se oblaki nekoliko razvlekli in sonce prijetno greje. Oglejmo si zato na kratko, kam vse se lahko napotimo, oziroma kakšne izlete si lahko privoščimo na Mežaklji. Do Jerebikovca in Zgornjega Kozjeka pelje avtomobilska cesta. Prav tako na Obranco. V Radvono, na planino Čisovec, na Planski vrh in še marsikam se lahko napotimo peš.

Jubilanti 50 - letniki

V juniju so in bodo praznovali 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: ALOJZ NOČ, junija, JURIJ FENZ, varnostna služba, junija; OGRIN, Javornik I — 11. junija; elektro delavnica — 10. junija; GLIG, šamotarna — 19. junija in MATIJA RA, marti — 29. junija. Iskreno čestitamo!

Udeleženci 4. skupine delovodij med odmorom pred domom na Mežaklji

Kot sem že omenil, je vsezarne, položaju naše železarne gradivo razdeljeno na dva dneva. Udeleženci poslušajo predavanja in razpravljajo o posameznih vprašanjih dopoldan in popoldan.

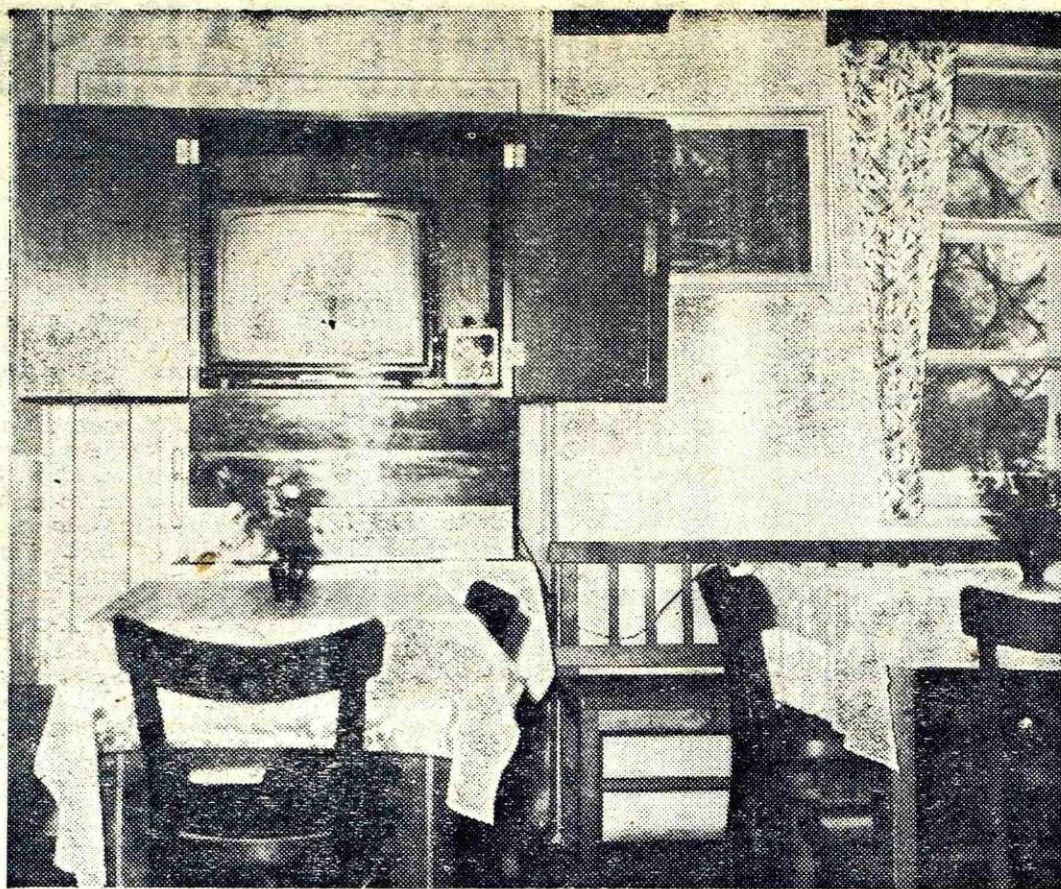
Obiskal sem skupino delovodij, ki so pretekli teden kot drugi zaključili seminar. Bili so navdušeni in smatrajo, da so taki seminarji zelo potrebni. Seveda pa bo treba v prihodnje razmisliti o njihovem skoraj enoglasnem predlogu, da je dva dni prekratek čas za tako obširno snov oziroma da zmanjka časa za razpravo o posameznih problemih. Sicer pa pogledimo nekaj njihovih izjav, ki so jih napisali na anketne lističe na koncu seminarja. Kot smo že zapisali, vsi menijo, da je premalo časa za razpravo, nekateri izmed njih pa tudi, da bi lahko predavatelji uporabljali več ponazoril, da bi bilo treba izbrati primernejši letni čas, pa tudi, da je seminar zelo koristen. Menijo, da so bile vse teme koristne, bilo bi pa dobro, če bi še več govorili o medsebojnih odnosih, racionalizaciji, disciplini v podjetju, o zakonu o delovnih razmerjih, o statutu naše žele-

O notranjem in zunanjem trgu je predaval komercialni direktor Bogdan Knaflič

arju bilo, je pa prav ena pomembna kot lavan teme.

Gostilniški prostor v domu na Mežaklji je prazen. Seminaristi so ga pravkar zapustili, da bi nadaljevali s seminarjem, ki je v jedilnici

aMežaklji ust prijeten

ljajov dopust tudi
iverki ima skupaj
na vsaki izmeni pre-
cevi zbiramo najozjih

vo je povsod. Z Jere-
a je lep razgled na
ano, glav in ostale
V adovni, vasi, ki
med drugo svetovno
požgokupator, je še
drugi zanimivosti.
tudi prehod na pla-
sove. Ne morem vam
iti, boste dobili
leko prehod pa vam
eno dobro del. Na
i je omenik prvima
a paznoma na na-
odroč, Viktorju Ar-
in Fidu Korenu. Ne-
roč, že precej po-
snežja. Toda o
no večkrat pisali.
sem opozoriti, da
aklji dolčas, seve-
nam nagaja vreme.
, da letošnjih vre-
h konec in da se
prezbi odpravimo
koli, da bi s seboj
laščo in dežnike.

Kakšna je cena v domu na Mežaklji s popustom oziroma z napotnico naše sindikalne podružnice, smo že pisali. Omenimo naj le, da stane pension za prehodne goste 1800 dinarjev dnevno, torej razmeroma poceni in ker je prostora dovolj, svetujem, da se odločite, če se niste že za kam drugam, za dopust na Mežaklji. Za dobro počutje bo poskrbelo osebje doma, ki ga vodi Vera Glavač, doma iz Bistrice pri Lendavi. Že štiri leta je na Mežaklji in skrbi, da so njeni gostje čim bolj zadovoljni. Naj vam zaupam še to, da je zelo zadovoljna. Imel pa sem občutek, da je za svoje delo preslabo plačana. Vse vodi sama, pa za to dobi le največ do 40.000 dinarjev mesečno izven sezone. Če odračunamo še 4000 dinarjev za hrano, potem lahko trdimo, da je njeno delo slabo plačano. Pri delu ji pomagata sedaj izven sezone le dve pomočnici, v sezoni pa dobi še tri gojenke gospodinjske šole in kuharico z Jesenic.

Prav je, da omenimo, da je dom potreben temeljitega popravila. Lani je bilo precej storjenega, marsikaj pa je še treba popraviti in urediti. Toda te pomanjkljivosti ne vplivajo mnogo na počutje gostov. Zato le brez strahu na Mežakljo, na čist, svež gorski zrak, ki nam ga v naši zakajeni dolini tako primanjkuje.

Ali je treba ponoviti, kako pridemo na Mežakljo? S Po-

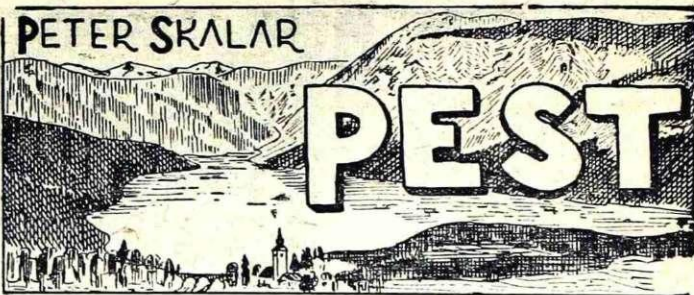
Samo dve, od treh, ki skrbijo za dobro počutje svojih gostov. Menim, da imajo precej uspeha

ljan vodi avtomobilska cesta prav do doma, peš pa lahko pridemo z več strani. Najbližja z Jesenic je prav gotovo pot čez »savske ovinke«. V dobri uri in pol zmerne hoje smo že na cilju. Lahko pa se odločimo tudi za pot s Poljan preko Obrance ali ob daljnovožu in preko Planškega vrha. Prav gotovo so še druge poti, skratka, ni težavno priti na Mežakljo.

Ali je treba še kaj opisovati? Menim, da je dovolj, sicer pa se o vsem lahko vsak sam prepriča, če obišče dom na Mežaklji, njegovo prijazno osebje, če spozna dobro in okusno pripravljeno

hrano in dokaj udobna ležišča v lepih sobah doma. Prepričan sem, naj ponovim, da nikomur ne bo žal, če se bo odločil za dopust na Mežaklji, v kolikor ne bo nagajalo muhasto vreme. Da ne pozabim omeniti še to, cene na Mežaklji, vsaj kar se gostinskih tiče niso prav nič višje od cen v javnih lokalih na Jesenicah. Tudi postrežba v ničemer ne zaostaja, prej bi rekel, da prekaša jeseniško. Sem še kaj pozabil, kar bi vas zanimalo? Upam, da ne. Če pa slučajno sem, naj vas to ne odvrne, da ne bi obiskali Mežaklje in občudovali njene naravne lepote.

-jn

23. nadaljevanje

Razmišljanje je rezalo njegove premle možgane, da ni več zadremal. MP mu je kar naprej lezel raz rame, zato ga je s sunkovitimi kretnjami metal nazaj na hrbet.

»Ne«, je zagodel, »disciplino in red bom dosegel po drugi poti. Ljudi moraš držati na povodcu in neprestano morajo čutiti bič! Do sem je treba priznati, da imata prav tudi Hann in Messner. Vsako, tudi najmanjšo nerednost kaznovati kar najstrožje«.

Kaiser je pojmoval »najstrožje« tako, da človeka opsuješ in prekolneš, ga na vsakem koraku opleveš za deset ali dvajset mark, mu prikoplješ zausnico ali ga čez noč zapreš. Zlasti pomembno je bilo rjoveti. Rjoveti nad ljudmi ob vsaki priložnosti, če treba tudi zaradi navidez popolnoma nepomembnih stvari. V sebi je bil globoko prepričan, da bi tukajšnje ljudi s psovanjem in rohnenjem kaj kmalu pripravil do tega, da se bodo vedli kakor oni zgoraj, v deželah pravega Reicha.

»Ko bodo znali ceniti red in bodo sprevideli, kolikšne koristi imajo od njega«, si je pogosto dopovedoval, »jim ne bo prihajalo v misel, da bi se klatili po gozdovih. Potem tudi ne bodo več potresali kihavca med Hitlerjevimi govori v »wochenschauih«. Sploh pa se mi zdi, da bi šle stvari mnogo lažje od rok, če bi si moji rojaki ne bili nakopali nacistične migrene in bi se pajdašili s Hitlerjem. Popis in rasni pregled tukajšnjega prebivalstva sta pokazala, da je v teh krajih ohranjeno germansko seme. Če je to res in če so bili tukajšnji ljudje nekoč res alemanške krvi, bodo kmalu začutili, kako potrebno je ubogati, kaj pomeni beseda disciplina in kako obsežno je pojmovanje reda.

A če to ni res? Če niso bili nikdar Nemci? Če sta kri in zemlja nekaj tisoč let nazaj dihala po svoje? Potem mi ne bodo nikdar verjeli, da jim hočemo dobro in Hann lahko pobije vse do zadnjega, pa bo zemlja vseeno soplja drugače, kakor si želimo. Če je tako, si prizadevamo brez najmanjšega upanja in ne veljajo nič ne moji ne Hannoveri nazoru.«

Kakor že večkrat prej je v drgetanju pred jutrom vse bolj verjel svojemu dvomu. »Pokrajina, ki ji poveljujem, ni bila nikdar nemška. Ljudje jo imajo radi in si ne znajo predstavljati, da bi bila njihova in nemška hkrati. Le zakaj je civilna uprava osnovala tako obsežen propagandni urad? Zato, da bi dokazala pripadnost dežele in ljudi in da bi ulila v pamet nekaj, kar ni moč sprejeti in verjeti. V hribovcih oberkrainerske dežele naj bi po dokaj prizadevnem »znanstvenem« dokazovanju civilnih oblasti tekla prvotna nemška kri. A le zakaj je treba to preprosto dejstvo tako na široko dokazovati. Cilj propagande je narediti verjetno ali dokazati nekaj, kar je vsaj nepomembno, če že ne čisto izmišljeno. Vendar bi Göebelsovi ljudje morali vedeti, da tukajšnji hribovci niso brez pameti. Mislijo in presojaajo in naj me hudič, če niso za njihov odpor krive tudi laži nesmiselne propagande o nemški krvi. Zgrešeno predpostavlanje je zmeraj usodno. Saj je mogoče, da se je na tem ozemlju kri mešala, vendar najbrž nemška ni nikoli prišla v najtanjše žile. Morda je pomagala hraniti življenje, vendar ni prodirala v zavest, čustva in hotenja. Ti ljudje hočejo nekaj povsem drugega kakor mi. Zato je Tomaž spodaj, v stajah. In zato so vsa naša prizadevanja abotna.«

Beseda abotna je prišla v Kaiserjevo misel samo takrat, kadar je pomislil, kako slaboumni so bili Nemci, da so vezali svojo usodo na Hitlerja. NSDAP, gestapo in Hitler so vse bolj križali njegove nazore. Vojaški uspehi so mu prijali. A kljub temu ni bil najbolj navdušen nad vojno in je bil vse bolj prepričan, da spopad v tako velikem obsegu ne more prinesiti dobrega.

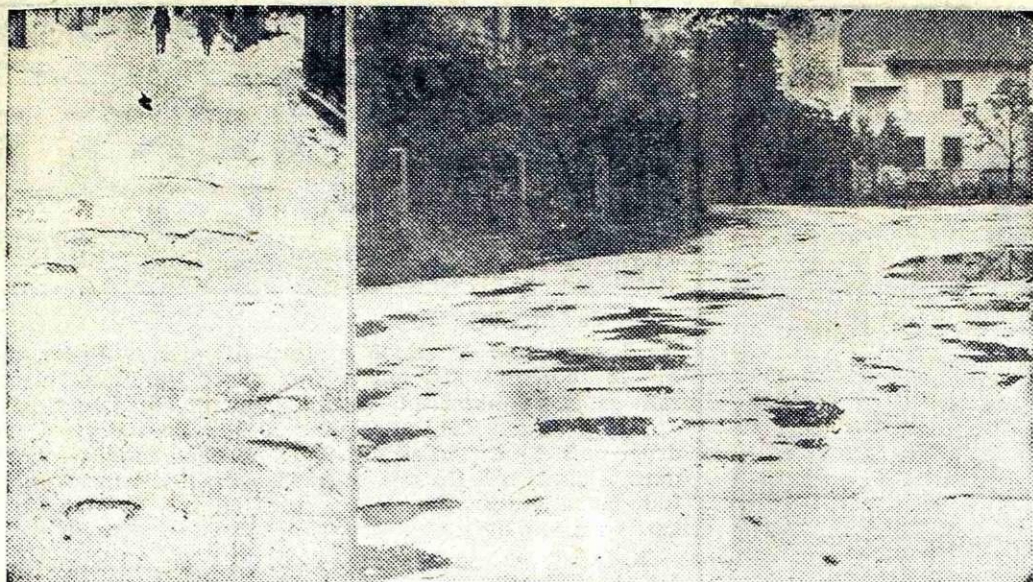
»Nič dobrega, nič dobrega«, je ponavljal vsakikrat, ko ga je spéklo v praznem želodcu.

Na severu naj bi poiskali vojakii njegove skupine stik z Eisbergerjem. Vsem Steinerjevim prizadevanjem navkljub niso dognali, kje so Walterjevi ljudje in negotovost je z mrazom proti jutru naraščala.

Vsi trije poveljniki so se spraševali, če so na ustreznem položaju in ker se je čas proti jutru vlekel, se je njihov dvom krepil skupno s potrebo po spanju. Naraščal je kakor mraz in glad.

Ko je Steiner že dvakrat obšel razpotegnjeno vrsto, ki je varovala neznan kotanjast svet, je obstal nekaj korakov od Kaiserja in se zamotil z njegovim modrovanjem.

Malo bolj potihlo, gospod Gendarmeriemeister,« je rekel, ko je kazalo, da bo začel Kaiser govoriti, kakor bi bil v svoji pisarni.

PA BREZ ZAMERE

Na naših cestah je vsak dan več motornih vozil, vsak dan pa tudi vozniki godrnjajo in kolnejo, ko njihova vozila klekajo in stokajo po razritih cestah.

Na Jesenicah vzdržujeta ceste dve delovni organizaciji: cesto prvega reda ima na skrbi Cestno podjetje Kranj, ceste II. in III. reda pa Komunalno podjetje Jesenice. Obe podjetji naj bi se prvenstveno ukvarjali z vzdrževanjem cestnega omrežja in zato tudi dobila določena sredstva iz republiških proračunov oziroma od občinske skupščine.

Vendar pa je kot kaže jeseniška Komunala pozabila na svojo osnovno dejavnost, kar prepričljivo dokazuje marsikatera cesta na Jesenicah. Posebno je bila do nedavnega razrita Prešernova cesta, ki je izredno prometna, saj skoraj nepretrgoma vozijo po njej tovornjaki razno gradivo in se izogibajo lukenj vseh velikosti in globin, ki so bile vsak dan večje. Ali je res dražje pravočasno popraviti cesto (za kar je potrebno nekaj peska in nekaj ljudi), kot so vredni tovornjaki, ki redno vozijo po tej cesti?

Po drugi strani pa kaže Komunalno podjetje kar precejšnjo iniciativo pri različnih gradnjah, ki so domena gradbenih podjetij. Tako na primer sedaj obnavljajo rudni dvor v naši železarni.

Pravzaprav pa je takšna preusmeritev kar razumljiva, saj še nima plačanih vseh uslug iz lanskega leta, za letos pa še tudi niso dokončno razdeljena odobrena proračunska sredstva, ki so namenjena za vzdrževanje komunalnih objektov.

Voznikom torej ne preostane drugega, da za nekaj časa še potrpe, ali pa da sami zasipajo luknje na cestah, dokler ne bosta občinska skupščina in Komunalno podjetje uvidela, da je ceste treba sproti popravljati in se dogovorila o plačilu stroškov.

H. S.

Jeseničani so zmagali

V prvenstveni tekmi slovenske odbojcarske lige so se igralci Jesenic v soboto zvečer pomerili z Bežigradom v Ljubljani. Tekmo je pred maloštevilnimi gledalci vodil

Bulc iz Ljubljane. Jeseničani so bili boljši nasprotnik in so zasluženoma premagali Bežigrad s 3:2. (15:5, 15:8, 9:15, 8:15, 15:8).

Za Jesenice so igrali: Prešeren, Bogataj, Resler, Šmi-

tek, Potočnik, Eržen, Kavčič in Tomazin.

Jeseničanom tudi tuje igrisce ni povzročalo preglavic. V odločilnem trenutku so zaigrali tako, kakor znajo in se z zmago še bolj utrdili na prvem mestu v republiški ligi.

Obvestilo upokojujencem

V zadnjem času mnogi upokojujenci vprašujejo, kaj je s priznanjem pravice do varstvenega dodatka k pokojninam in kaj morajo ukreniti, da jim bo ta dodatek priznan. Zato vsem, ki jih to vprašanje zanima, naslednje pojasnilo:

Po sklepu skupščine republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev SRS pripada varstveni dodatek vsem upokojujencem, ki imajo pokojnino manjšo od 25.500 dinarjev in ki izpolnjujejo določene pogoje glede premoženjskega stanja. Ker ti pogoji s tem predpisom niso bili določeni, je zavod za socialno zavarovanje ob prevedbi pokojnin priznal varstveni dodatek vsem tistim upokojujencem, ki so ga prejeli že v letu 1964 in tudi tistim, pri katerih je ugotovil, da so že kdajkoli prej vložili zahtevek za dodatek, pa so izpolnjevali pogoje za priznanje pravice po dotedanjih predpisih. Vsi ostali upokojujenci pa so bili ob koncu obrazložitve prevedbene odločbe opozorjeni, da lahko vložijo zahtevek za priznanje varstvenega dodatka, če menijo, da izpolnjujejo pogoje za to.

V marcu je republiška skupščina sprejela zakon, s katerim je določila nove pogoje, pod katerimi je mogoče priznati varstveni dodatek. Po določilih tega zakona pripada varstveni dodatek le tistim upokojujencem, katerih skupni davku in prispevku zavezani dohodki ne presegaajo mesečnega zneska 100.000 dinarjev, dohodki vsakega posameznega člana njihovega gospodinjstva pa še 50 tisoč dinarjev. Davku zavezani dohodki od kmetijstva se pri tem računajo dvojno.

Novi predpisi se bistveno razlikujejo od prejšnjih v tem, kar se pri odločanju o priznanju pravice do varstvenega dodatka upoštevajo tudi dohodki iz delovnega razmerja. Zavod o tem, ali ima upo-

kojenec ali njegovi družinski člani tudi dohodek iz delovnega razmerja, nima podatkov, zato približno od maja naprej varstvenega dodatka ni priznaval, da ne bi nastala preplačila, opozoril pa je upokojujence, da lahko vložijo zahtevek za priznanje. K vsaki odločbi, s katero prizna pravico do pokojnine, ki je manjša od 25.500 dinarjev, v zadnjem času priloži tudi posebno izjavo, ki naj jo vsak upokojenec, ki želi prejemati varstveni dodatek, izpolni in pošlje zavodu. Tako izjavo bo zavod upošteval kot zahtevek za priznanje pravice do varstvenega dodatka. Obrazec bodo prejeli v kratkem tudi vsi upokojujenci, ki so že prejeli odločbo, ne glede na to, ali jim je bil varstveni dodatek priznan ali ne. Upokojenec, ki želi, da se mu varstveni dodatek še nadalje izplačuje, oziroma da se mu prizna, naj izpolnjeni obrazec pošlje na zavod najpozneje do 30. junija 1965. Nanj naj vpiše svoje ime in ime vseh ostalih družinskih članov z njihovimi dohodki. Kdor ima davku zavezan dohodek od zemljišč ali stavb, mora priložiti še potrdilo o gmotnem stanju s podatki iz leta 1965. Pred izpolnitvijo obrazca pa naj vsakdo še natančno prebere navodila na zadnji strani obrazca.

Takoi, ko bo končana uradna prevedba pokojnin, bo zavod začel priznavati tudi varstveni dodatek in to praviloma po vrstnem redu vloženih zahtevkov.

Komunalni zavod
za socialno
zavarovanje
Jesenice

Borba za slovensko in nemško šolo se nadaljuje

Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Z ustanovitvijo privatne nemške enorazrednice v Ruardovi graščini na Savi leta 1903 je postalo dopisovanje med Upravnim odborom KID in ljubljanskim društvom »Schulverein« vse pogostejše in tesnejše za nadaljnji razvoj nemške šole in ustanovitev nemškega otroškega vrtca. Glede tega je za zgodovino važen dopis »Schulvereina« z dne 24. januarja 1904, v katerem opozarja Kranjsko industrijsko družbo, da so Slovenci pred nekaj meseci (torej že leta 1903, op.) ustanovili slovenski otroški vrtec, da zbirajo denarne prispevke za zgraditev nove stavbe, ker je bil naval otrok tolikšen, da prostor zanj nikakor ni več zadostoval. Ker pa na Jesenicah živi veliko število nemških otrok, ki kot naraščaj za novoustanovljeno nemško šolo mora ostati

nemški, zato obstaja nevarnost, da bi mogli nemški otroci, zlasti iz delavskih družin, biti primorani obiskovati edini otroški vrtec — slovenski — in bi lahko bili izgubljeni za nemštvo... Zaradi tega je ljubljanski »Schulverein« sklenil, da ustanovi na Jesenicah nemški otroški vrtec in sicer za okrog 60 otrok; za ustanovitev tega vrtca pa prosi upravo KID-a za vsakršno pomoč, zlasti za ustrezeni lokal.

Generalni direktor KID-a Lukman je odgovoril predsedniku prof. dr. Gartenauerju v obširnem pismu, v katerem pozdravi pobudo za ustanovitev nemškega otroškega vrtca, tembolj, ker je kot ustanovitelj nemške šole že sam nameraval odpreti tudi otroški vrtec. Zaradi naraščajoče industrije je tolikšno pomanjkanje sta-

novanj tako na Savi kot na Jesenicah, da nikakor ni mogoče najti ustreznega stanovanjskega prostora za nemški otroški vrtec, zlasti še zaradi gradnje nove železniške proge in postaje. Edina rešitev pa bi bila — zgraditev velikega novega poslopja... Uprava bo nekaj časa še počakala, ali bo jeseniška občina zgradila po naročilu okrajnega glavarja tako veliko šolsko poslopje, da bo v njem prostora tudi za večrazredno nemško šolo in otroški vrtec. Zdi se ji pa, da občinski odbor prav iz tega razloga odlaša z gradnjo čim dalje časa, čeprav je okrajni šolski svet ukazal občini, da se do konca februarja odloči glede zemljišča, ki ga je KID ponudila brezplačno za gradnjo novega šolskega poslopja — seveda pod pogojem, da bo v njem prostor tudi

za nemško šolo in nemški otroški vrtec; zanj je že na voljo otroška vrtnarica z odličnim spričevalom Ema Pospisil, hčerka Ladislava Pospisila, nadučitelja nemške zasebne šole na Savi; hkrati obljublja vso podporo.

Zdaj nam je razumljiv vzrok, zaradi katerega je slovenska občina kljub večkratnim komisijam in sklepom iz leta v leto odlašala, da bi izkopala temelje za novo šolsko poslopje! Toda skrivna igra — mačka — miško, miš — pšenico — je morala imeti sličen red: generalni direktor KID Lukman — predsedniku Schulvereina Gartenauerju, ta deželnemu glavarju, ta okrajnemu glavarju, glavar pa jeseniškemu županu Klinarju...

Ohranjen je nemški dopis s slovenskim pečatom (Uradni pečat — Županstvo Jesenice — Okraj Radovljica) z dne 14. aprila 1904, naslovljen glavni direkciji Kranjske industrijske družbe; v njem župan Klinar piše, da si je Okrajni glavar 6. aprila ogledal traso nove državne ceste (od železarne čez železniško progo in dalje skozi današnje središče Jesenice, op.) ter mu omenil, da je sedaj skrajni čas, da končno določijo

Uspela seja sveta Zdravstvenega doma

V torek, 8. junija, so na seji Zdravstvenega doma izvolili nov sedemčlanski upravni odbor, razpravljali o delu v minulemu letu ter o programu dela za letošnje leto. Iz poročila predsednika prejšnjega upravnega odbora je razvidno, da je samoupravljanje v zdravstvu v relativno kratkem obdobju doseglo lep napredek.

Res je sicer, da so se samoupravni organi (upravni odbor in svet) usmerili v začetni fazi predvsem na reševanje finančno-ekonomske problematike, v manjši meri pa so razpravljali in sklepali o kvaliteti zdravstvenega varstva, o organizaciji dela, o medsebojnem sodelovanju zdravstvenih zavodov in medsebojnih odnosih zdravstvenih delavcev. Taka usmerjenost samoupravnih organov v zdravstvu je bila dežnoma pogojena z ekonomsko osamosvojitvijo zdravstvenih zavodov, z ekonomsko decentralizacijo in z uvajanjem novega sistema delitve dohodka, deloma je bila rezultat miselnosti, da je le od izboljšanja materialne osnove odvisen napredek in kvaliteta zdravstvenega varstva. Glede na to, da je materialna osnova v zdravstvu relativno bolj razvita v primerjavi z ostalimi družbenimi službami, bi morali samoupravni organi v večji meri upoštevati materialne možnosti in v tem okviru iskati ustreznih rešitev za izboljšanje zdravstvenega varstva.

Samoupravni organi v zdravstvu bodo morali v bodoče temu vprašanju posvetiti večjo pozornost in sistematično reševati še nerazčiščena vprašanja, ki še ovirajo hitrejšo uveljavitev tega sistema. Da je samoupravljanje tudi v zdravstvu uspešno opravilo svoje naloge, nam dokazuje, da je samo upravni odbor imel v svoji mandatni dobi 19 sej in reševal preko 139 raznih zadev, vprašanj, ki naj bi zagotavljala večjo, hitrejšo in kvalitetnejšo zdravstveno varstvo, do katerega ima naš občan vso pravico.

Tudi razprava o poročilu je pokazala, da so bile res še pomanjkljivosti, vendar doseženih uspehov ne smemo prezreti. Republiški poslanec Rok Globočnik, kakor tudi zastopnik oddelka za družbene službe pri skupščini občine Jesenice Pavle Dolar, sta predvsem omenila, da je tudi v zdravstvu treba poiskati notranje rezerve. Poudarjeno je bilo, da je zdravstvu treba izboljšati materialni položaj, izboljšati pa bo treba tudi organizacijo zdravstvenih služb v naši občini, odnos do pacientov in zatiranja množičnih obolenj. Člane zdravstvenih zavodov, kakor tudi zavarovance bi bilo treba obveščati o vseh dogajanjih in problemih, ki se tarejo zdravstvene ustanove.

Direktor Zdravstvenega doma dr. Jenko je takoj ugodoma poudaril vse težave zavoda na prehod samoupravljanja. Tako so imeli največ težav s prostori, finančnimi problemi, pa tudi kadri. Te težave so v glavnem že za njimi. Kmalu bodo dobili nove prostore, kot jih zdravstvena služba zahteva in s tem bo odpadla tudi vsa kritika na račun poslovanja Zdravstvenega doma, ko je bila opisana od nepoučenega pisca v »Glasu«. Nujno pa je potrebno boljše medsebojno sodelovanje vseh zdravstvenih ustanov. Vsi namreč želimo, da bi zdravstvo v naši občini še bolj napredovalo. Upam, da nam bo ob dobrem sodelovanju z ostalimi zdravstvenimi službami in z dobrim delom samoupravnih organov to v najkrajšem času tudi uspelo. P. G.

Tehnični pregledi motornih vozil

Podjetje Ljubljana transport — poslovna enota Jesenice je dobilo dovoljenje, da lahko opravlja redne tehnične preglede za vsa vozila. Z rednimi tehničnimi pregledi so pričeli v ponedeljek, 14. junija. To je brez dvoma velika ugodnost za lastnike motornih vozil z Jesenic in okolice, ki so morali sedaj na tehnični pregled v Kranj.

V razgovoru nam je tov. Franc Fermentin, tehnični vodja Ljubljana transporta na Jesenicah, povedal, da so dobili ustrezne naprave z Danske od tovarne Andersen. Posebnost na Jesenicah bo, da bodo vzporedno s tehničnim pregledom odstranjevali tudi manjše napake in jih popravili takoj. Če pa bo napaka večja, jo bodo popravili v delavnici, zato pa bo imel voznik pri ponovnem tehničnem pregledu vozila precejšen popust. Vse obrazce, ki so potrebni za tehnični pregled, bodo lastniki motornih vozil lahko dobili pri podjetju, oziroma jim jih bodo na podjetju tudi izpolnili. Treba

je poudariti, da bodo na Jesenicah opravljeni tudi neobvezne tehnične preglede, ki bodo za 50 % cenejši, ker ne bo treba izpolnjevati obrazcev. Tega naj bi se posluževali vsi, ki nameravajo s svojim vozilom na daljšo pot.

Tehnične preglede motornih vozil opravljajo strokovnjaki, ki so za to usposobljeni in sicer v obratu I na Titovi cesti 67 — za zdravstvenim domom. Cenik je enak kot v vseh ostalih krajih: osebni avtomobili 1200 dinarjev, motorno kolo 800 dinarjev, tovornjaki 3000 dinarjev, spremembe (številka, barve, motorja ali šasije) 300 dinarjev.

Poleg naprav za tehnični pregled so v podjetju Ljubljana transport — PE Jesenice kupili tudi stroček za balanciranje koles in napravo za merjenje vseh funkcij sprednje preme. Ti dve napravi nista obvezni za tehnični pregled, sta pa za dober pregled vozila nujno potrebni. Ker ima te naprave le malo servisnih delavnic, pričakujemo, da se jih bodo Jesenčani in okoličani pridno posluževali.

Tehnični pregledi motornih vozil bodo vsak delavnik od 7. do 14. ure, razen v sredah, ko bodo sprejemali stranke od 7. do 12. in od 14. do 18. ure.

V podjetju Ljubljana transport — PE Jesenice pa so pred kratkim zaposlili tudi tri nove kleparje in bodo tako v večji meri lahko zadovoljili tovrstne potrebe. -jn

Čuvajmo javne nasade

Hortikulturno društvo Jesenice si vsestransko prizadeva spremeniti izgled mesta Jesenice in okolice in kaže, da bodo v doglednem času uspehi tudi vidni. Vendar pa bo to mogoče samo s pomočjo vseh občanov.

Stanje novih zelenic, kot na primer pred spomenikom NOB pred železniško postajo, samopostrežno trgovino »Ročica« na Javorniku itd., pa kaže vse nekulturne odnose nekaterih občanov, ki s hojo po tratah in gredicah, lomljenjem okrasnih rastlin, odmetavanjem papirja itd. uničujejo te nasade in s tem delajo škodo ter slab izgled.

Društvo opozarja na 18. čl. odloka Skupščine občine Jesenice o urejanju, vzdrževanju in varstvu javnega zelenja v občini.

Prosimo vse občane, ki jim je do lepega izgleda mesta in okolice, da čuvajo te zelenice in nasade, kršilce pa sproti opozarjajo. V skrajnem primeru jih je treba prijaviti na postajo Milice ali sodniku za prekrške.

Obenem prosimo vsa podjetja, ustanove in hišne svete, da s cvetjem zasade svoje zelenice, travo pa redno kosijo, najmanj šestkrat na leto.

Hortikulturno društvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru konstrukcijskega oddelka se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Ciril Noč
žerjavni oddelek

ZAHVALA

Ob nenadni smrti drage žene in mamice

MAGDE KORANTAR

se iskreno zahvaljujem sosedom za vsestransko pomoč in vsem darovalcem vencev in cvetja. Najlepše se zahvaljujem tudi jeseniški godbi, kolektivu transporta in vsem, ki so jo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Iskrena zahvala lastnikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Vsem, ki so kakorkoli počastili spomin naše drage žene in mamice, ali nam pomagali ob tej težki izgubi, še enkrat iskrena zahvala!

Zalujoči: mož Ludvik,
hčerka Božena, tast in
tašča ter ostali sorodniki.

zemljišče — za novo šolsko poslopje; zato direktno »uradno — vljudno« vabi, da izjavi, kje bi po njenem mnenju naj bila tista parcela za šolo na Savi ...

Na ta dopis so s svinčnikom nametane besede: Sava — šest razredov — paralelke — nemške-slovenske; 958 kvadratnih klafter med potokom Ukova in državno cesto. Jeseniškemu občinskemu uradu pa odgovarja dne 16. aprila 1904, da je že z dopisom 10. februarja 1902 obvestila okrajnega glavarja, da je KID pripravljena podariti 1000 kvadratnih klafter zemljišča za novo šolo na Savi pod posebnimi pogoji (nemške vzporednice, op.), ki jih je okrajni glavar sprejel kot popolnoma pravilne in da se je zahvalil za darovano zemljišče. Med tem pa je parcela 287/2 bila zreducirana na 958 kvadratnih klafter, ker so zgradili državno cesto in bohinjsko železnico ter hiše za uradnike; kljub temu je pa še dovolj velika za novo šolo in šolski vrt. Podpisana družba pa nima nič proti, če občina določi ustrežnejše zemljišče, n. pr. zemljišče, ki ga je velikodušno podaril g. Anton Treven, zlasti še, ko bo na

škodo te parcele zregulirana stara državna cesta čez njegov vrt, del pa za povečanje nove železniške proge. Vsekakor pa družba želi, da se občina odloči čimprej!

Občina pa je vztrajala pri svojem prejšnjem sklepu, da zgradi novo šolsko poslopje za slovensko večrazrednico. Po komisijskem ogledu in obravnavi dne 19. maja 1904 je deželni šolski svet zavrnil zahtevo okrajnega šolskega sveta in občinskih zastopnikov, da bi zgradili na parceli št. 166 katastrske občine Jesenice šest do osemrazredno šolo za celo jeseniško občino.

Zaradi tega sklepa deželnega šolskega sveta je KID 1. avgusta 1904 odposlala »Schulvereinu« kar dva dopisa v enem dnevu!

V prvem dopisu predlaga Šolskemu kuratoriju, da naj takoj prevzame nemško zasebno enorazrednico, hkrati se zavezuje, da opremi zastoj dve sobi v graščini, da prispeva k plači nadučitelja Ladislava Pospišila 2400 kron letno ter brezplačno stanovanje vse dotlej, dokler ne bo zgrajena javna nemška šola na Savi. Če pa bi Šolski kuratorij nameraval odpreti še

drugi razred, potem bo KID oskrbe la v teku šolskega leta še tretjo učilnico, za nova učitelja pa 1200 kron dodatka letno ter sobo za stanovanje. Vse te ugodnosti pa je Upravni odbor pripravljen nuditi le tri leta, začeniši z današnjim dnem nadalje pa do konca julija 1907, vse dotlej, ko bo zgrajena javna nemška šola. Po tem roku KID ne bo več prispevala nikakršnih sredstev za to šolo!

Torej nekaj ultimativ Schulvereinu, ki je seveda vse predloge sprejel; v odgovoru z dne 6. avgusta 1904 javlja, da je pripravljen septembra 1904 odpreti drugi razred pod zgoraj navedenimi pogoji: učilnico, šolsko opremo, učila, plača učitelja in prosto stanovanje. Brž ko bodo ti pogoji izpolnjeni, bo odprt drugi razred. Odgovor je hladno resen, brez že običajnih fraz, pozdrava in »visokega spoštovanja«.

Nekak tih ultimativ iz Ljubljane kot odgovor!

Drugi dopis, datiran istega dne, to je 1. avgusta 1904, ima pa povsem drugo vsebino; upravni odbor KID-a je na svoji seji 18. julija 1904 sklenil podariti zemljišče za gradnjo javne

štirirazredne nemške šole s prostori za nemški vrtec na Savi ter 20.000 kron k stroškom gradnje pod pogojem, če »slavni« Šolski kuratorij prevzame vso gradnjo; prispevek 20.000 kron bo družba plačala v dveh obrokih, prvi obrok ob zgrajeni stavbi v surovem stanju, drugi obrok pa po kolavdaciji. »Z odličnim spoštovanjem ...«

Ta sklep je zgoščen in zapisan v zapisniku sej Upravnega odbora KID-a, medtem ko prvega sklepa ni v nobenem zapisniku!

Razumljivo je, da je ljubljanski Schulverein ta predlog navdušeno sprejel ter se zanj zahvalil s pripombo, da bo sklical sejo odbora čimprej, čeprav so počitnice, da ukrene še vse nadaljnje, potrebno za gradnjo, ter da zbere še manjkajoča sredstva; ob skupnem delu ne bo izostal uspeh ...

Generalni direktor Lukman se v pismu z dne 12. avgusta 1904 zahvaljuje Schulvereinu za oba odgovora, hkrati pa javlja, da so že pripravili stanovanje za samskega učitelja, sobo v graščini so spraznili, naročili šolsko opremo, tako da bo drugi razred nared do 1. oktobra; vse, kar je potreb-

Anketa jeseniškega radia

Radio Jesenice želi izvesti krajšo nagradno anketo. Vprašanja ankete se nanašajo na dosedanji in bodoči program. Anketa vsebuje pet vprašanj in sicer:

1. vprašanje: Ali redno poslušate oddajo Radia Jesenice?
2. vprašanje: Katero oddajo v programu Radia Jesenice najraje poslušate, oziroma vas najbolj zanima?
3. vprašanje: Česa v naši oddaji najbolj pogrešate, oziroma o čem bi morali večkrat govoriti v naših oddajah?
4. vprašanje: Ali predvajamo z ozirom na skopo odmerjen čas dovolj glasbenega programa?
5. vprašanje: Kakšno mnenje imate o jeseniškem radiu: Na primer, ali je prav, da smo ga ustanovili, ali je dovolj, da oddajamo štirikrat tedensko? Ali so oddaje vsebinsko dovolj razumljive in kvalitetne? Ali ste zadovoljni z napovedovalci? Omenite lahko še kaj drugega, če se vam zdi umestno?

Vprašanja in svoje odgovore napišite na list papirja in jih pošljite na naslov: Jesenice, Trg Toneta Čufarja 4. Vaša pisma, ki jih bomo prejeli in v katerih bo poleg vprašanj tudi pet odgovorov, bomo vključili v žrebanje in 3 nagradili. Izpolnjeno anketo nam pošljite do 30. junija letos na zgornji naslov.

Radio Jesenice

Prijeten pevski večer v Braniku na Primorskem

V soboto, 12. maja, je mešani pevski zbor DPD Svobode Javornik pod vodstvom Leopolda Mejača gostoval v Braniku na Primorskem. S svojim koncertom so pevci z Javornika vrnili obisk moškemu pevskemu zboru kulturno-prosvetnega društva Branik ob tednu kulturnih prireditev na Javorniku.

Na ugodno počutje pevcev je vplivalo že lepo vreme, ko so se vozili proti Novi Gorici in dalje v smeri proti Sežani. Gostitelji so pevke in pevce z Javornika sprejeli z rdečimi češnjami in dobro vinsko kapljico.

Ob 20.30 uri je bil v kulturnem domu (bivši zadrugi dom), ki so ga zgradili po osvoboditvi s prostovoljnimi delom, koncert mešanega pevskega zbora. Kljub temu, da so prebivalci Branika izkoristili lepo vreme in bili skoraj do trde teme v vinogradih, so proti pričakovanju

napolnili prostrano dvorano, tako da so bili pevci z Javornika z obiskom zadovoljni. Še pred začetkom koncerta so člani moškega pevskega zbora iz Branika zapeli gostom z Javornika »Delavski pozdrav«. Poslušalci so pevce z Javornika ob vsaki pesmi nagradili z navdušenim aplavzom, kar velja še posebej tudi za solista Antona Dolarja, ki je zelo lepo zapel dve pesmi Rada Simonitija: »Šapat vjetra« in »Samo en češnjav cvet«. Pri klavirju je bil Leopold Mejač. Tudi pionirja v narodnih nošah Janez Kržišnik in Tinka Malej, ki sta zapela venček gorenjskih narodnih pesmi, sta bila deležna za uspešno izvedbo navdušenega priznanja, saj so podobni nastopi v Braniku in okolici zelo redki. Po koncertu je bila prosta zabava s plesom. Sodeloval je tudi kvintet Baloh DPD Svoboda z Javornika. Ob gostovanju so se javorniški pevci in Branika dogovorili za stalno sodelovanje. Člani kulturno-prosvetnega društva v Bra-

niku in še posebej njihovi pevci želijo podobnih stikov tudi z drugimi društvi, zato so se pogovarjali o morebitnem srečanju pevskega zbora iz Branika, Javornika in Trbovelj na Javorniku, ki naj bi bilo v bližnji prihodnosti. Pevci z Javornika bodo verjetno vrnili obisk pevcem iz Branika, ko bodo praznovali 100-letnico ustanovitve slovenske čitalnice v njihovem kraju. Naslednje jutro so se javorniški pevci z lepimi vtisi vrnili domov.

-or

Problem otroškega varstva

Upravni odbor vzgojno-varstvene ustanove na Javorniku je pretekli teden organiziral razgovor s starši o problematiki otroškega varstva.

Zbranim staršem je o dokaj obširni in aktualni problematiki govorila Marija Malej in opozorila, da si na Javorniku za izboljšanje te problematike prizadevajo že od leta 1953 dalje. Podčrtala je, da je bilo ob vseh naporih in prizadevanjih premalo podpore s strani staršev, predvsem tistih, ki bi morali biti za problem otroškega varstva najbolj zainteresirani. Nakazala je tudi potrebo po načrtni vzgoji predšolskih otrok, ki so v mnogih primerih prepuščeni neprimernemu varstvu na cesti, žal pa se tega nekateri starši tudi premalo zavedajo. Vzgojno-varstvena ustanova je in bo tudi v bodoče namenjena predvsem otrokom, starim od treh do šest let. Ob koncu razgovora so udeleženci pozkušali najti najbolj ustrezno rešitev, da bi omogočili vsestransko vzgojo predšolskih otrok. Sprejeli so tudi nekaj sklepov, ki bodo napotilo za akcijo pri nadaljnjem delu ysem, ki vlagajo napore za čim hitrejšo reševanje problematike otroškega varstva.

-or

Poslovali smo se od sodelavcev

Sindikalni odbor DE žebljarna je organiziral poslovilni večer za delavce, ki so upokojeni v letu 1964/65. V klubski sobi DIT v Kazini se je zbralo pet naših upokojencev z ženami, zastopniki sindikalnega odbora, obratovodja Zvone Labura in predsednik zbora proizvajalcev ter ostali.

Organizacija večera je bila dobra, tako da je bilo prijetno in družabno. Najprej je predsednik sindikalnega odbora Miro Lah pozdravil navzoče, se jim zahvalil za njihovo dolgoletno delo, tovarštvo in jim zaželel še mnogo prijetnih let v zasluženem pokoju.

Obratovodja Zvone Labura se jim je zahvalil za pomoč pri izpolnjevanju planskih nalog in obenem omenil sedanjo rekonstrukcijo obrata, ki je nujno potrebna. Pova-

bil je upokojeince, naj pridejo pogledat prenovljeno žebljarno, da bodo videli, v kakšnih pogojih delajo njihovi nasledniki.

V imenu upokojencev se je zahvalil sindikalnemu odboru kakor tudi obratovodstvu za povabilo in topel sprejem Rudolfa Geoheli. Poudaril je, da jih zelo veseli, da nismo pozabili nanje in izrazil željo, da bi ta vez ostala še nadalje, saj upokojenci vedno radi slišijo o delu in napredovanju

obrata, kjer so preživeli mnogo let svojega življenja. V imenu vseh upokojencev je pozdravil vse aktivne delavce v obratu in jim želel čim več delovnih uspehov v proizvodnji in da bi čimprej dokončali rekonstrukcijo in tako še izboljšali delo.

Vsak upokojenec je dobil v dar sliko s posvetilom kot spomin na kolektiv, v katerem je preživel vrsto let. Po uvodnem delu se je ob kozarcu vina in večerji razvil živahen večer z obujanjem spominov na pretekle dni. Večer je bil zares prijeten ter je v kramljanju kar prehitro potekel. S stiskom rok in pozdravom »srečno« smo se zadovoljni razšli z željo, da bi se še večkrat srečali. L. M.

ZAHVALA

Ob najinem odhodu v pokoj sva prejela krasna darila, in se zanje najlepše zahvaljujemo. Obenem se želiva zahvaliti za prijeten poslovilni večer in pogostitev sindikalnemu odboru žebljarne. Toplo pozdravljamo ves kolektiv žebljarne in želiva še mnogo delovnih uspehov.

Janez Mežik
Anton Oman
Rateče

no ukreniti pri oblasteh za prevzem šole in da odpre drugi razred, pa naj opravi Šolski kuratorij sam; prav tako naj sam uredi glede verouka s tukajšnjim župnim uradom.

Vse kaže, da se je »slavna« Kranjska industrijska družba hotela otresti vseh skrbi in sitnosti, saj je podarila zemljišče in visoko vsoto 20.000 avstrijskih kron, med tem, ko je slovenski šoli »blagohotno« podarila letno le 200 kron za učila.

Skrbi je bilo namreč še preveč v sami železarni, saj je že dolgo vrelo med delavstvom zaradi številnih upravičenih vzrokov; 16. aprila 1904 so namreč vsi delavci na Javorniku začeli stavkati; šele po 14 dneh so se vrnili na delo, ko so dosegli, kar so zahtevali, čeprav je Lukman izjavil, da niso dosegli ničesar.

Dopisi glede nemške privatne šole pa se kar vrstijo!

Verouk v nemščini bo poučeval jesiški župnik Janez Zabukovec, ki pa je v svoji izjavi postavil pogoj, da vodstvo nemške šole ne sme sprejemati učencev, ki ne obvladajo nemščine (torej slovenskih otrok, op.) Šol-

ski kuratorij zato naroča preko KID da šolski vodja ne sme sprejeti takih otrok, četudi bi njih starši to želeli. Sprejme pa naj take učence z nepopolnim znanjem nemščine, če bodo lahko sledili pouku, saj je znanje nemščine ne samo v interesu otrok in staršev, temveč tudi v širšem interesu Schulvereina. (Kakšno dvorezno navodilo! op.).

Šolski kuratorij z naslednjim dopisom, dne 4. okt. 1904 obvešča direkcijo KID, da je začasno prevzel nemško šolo, odprl drugi razred, zanj je sprejel učiteljico Olgo Reisner, ki bo na željo nadučitelja takoj nastopila; za učiteljico ročnih del je sprejel hčerko šolskega vodje Ema Pospisilovo. Direktor Lukman se strinja s to namestitvijo; glede plače pa meni, da bi bilo bolje, če bi ju plačeval pevskega kuratorija (da pač delavci ne bi vedeli, kako troši denar, ki jim ga odtrguje za vsako najmanjšo okvaro, op.).

V novem dopisu z dne 21. oktobra 1904 vprašuje direkcijo KID, če je še vedno pripravljena razširiti nemško šolo in ustanoviti nemški vrtec,

seveda z lastnimi sredstvi, ker jih kuratorij nima. Lukman se v svojem odgovoru z dnem 23. oktobra sklicuje na dogovor s predsednikom Gartenauerjem in šolskim inšpektorjem prof. Belarjem ter na svoj dopis z dne 1. avgusta; meni, da je bil predlog dovolj jasen; zato ga ni treba ponavljati! Zaveda se pa, da sredstva za zgradbo štirikrednice z otroškim vrtcem vred ne zadoščajo; k stroškom pa naj bi prispevala tudi Kranjska hranilnica, vsaj dotlej, dokler šole ne bi po zakonu prevzela dežela. Če pa so medtem nastale kakšne spremembe glede denarnih sredstev, bo pač morala šola ostati le dvorazredna, brez otroškega vrta; njena denarna sredstva pa bodo zadoščala za tri leta. Prostor za otroški vrtec pa naj preskrbi občina; kdaj bo otroški vrtec odprt, na to pa družba nima nobenega vpliva; hkrati vprašuje še, kako naj izplača letno 3600 kron za učno osebje, direktno ali drugače.

Ljubljanski šolski kuratorij je dne 14. novembra 1904 odgovoril, da je letna skupščina z zadovoljstvom sprejela vse predloge in pogoje KID ter se za podarjeno zemljišče in za

20.000 kron za zgradbo zahvaljuje, kot tudi za 3600 kron letnega prispevka za plače učnega osebja do konca julija 1907. Hkrati pa prosi še za 640 kron kot kritje stroškov veroučitelja in učiteljice ročnih del, čeprav bi ta znesek moral sam kriti, a nima sredstev; predstava učilnice pa ne ustreza za stanovanje učitelja!

V šolskem letu 1904/05 je dvorazredna nemška privatna šola na Savi imela dve učilnici v Ruardovi grščini; v obeh razredih je bilo 96 učencev, ki so jih poučevali: nadučitelj Ladislav Pospisil, razredna učiteljica Olga Reisner, dekliško ročno delo Ema Pospisilova, verouk pa jesiški župnik Janez Zabukovec.

Borba za zgraditev novega šolskega poslopja pa se je nadaljevala med jesiško občino, višjimi šolskimi oblastmi, v borbo pa sta odločilno posegali KID in ljubljanski šolski kuratorij s svojimi ugovori, pritožbami in ovadbami ter z novimi »velikodušnimi« predlogi in z gmotnimi podpora-

Jože Tomažič

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

19. in 20. junija ameriški barvni CS film GARSONJERA ZA ŠTIRI, ob 17. in 19. uri.

21. junija ameriški barvni film POSLEDNJI MRAK, ob 17. in 19. uri.

22. in 23. junija francoski film NABAB, ob 19. uri.

24. junija ameriški film RIO BRAVO, ob 17. in 19.15 uri.

25. junija francoski film NEPREDVIDENO, ob 17. in 19. uri.

26. junija ameriški CS film ZMAGOVALCI, ob 17. in 20. uri.

Kino »PLAVŽ«

19. in 20. junija francoski film NABAB, ob 18. in 20. uri.

21. in 22. junija ameriški barvni CS film GARSONJERA ZA ŠTIRI, ob 20. uri.

23. junija ameriški film RIO BRAVO, ob 18. in 20. uri.

24. in 25. junija ameriški film 30 LET SMEHA, ob 20. uri.

26. junija italijanski film SALVATORE GIULIANO, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

20. junija italijanski film PET OSTRIZENIH ŽENA.

23. junija ameriški barvni CS film GARSONJERA ZA ŠTIRI.

27. junija francoski film NABAB.

Kino DOVJE

19. junija italijanski film PET OSTRIZENIH ŽENA.

20. junija jugoslovanski film PROMETEJ Z OTOKA VIŠEVICA.

24. junija ameriški barvni CS film GARSONJERA ZA ŠTIRI.

26. junija francoski film NABAB.

Kino KOROŠKA BELA

19. junija ameriški film 30 LET SMEHA.

20. junija italijanski barvni CS film SULEJMAN VELIČASTNI.

21. junija francoski film NABAB.

26. junija francoski film NEPREDVIDENO.

Kino KRANJSKA GORA

19. junija italijanski barvni CS film SULEJMAN VELIČASTNI.

20. junija ameriški film 30 LET SMEHA.

24. junija francoski film NABAB.

25. in 26. junija ameriški barvni CS film GARSONJERA ZA ŠTIRI.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 18. junija od 12. ure do 25. junija do 12. ure

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Rešilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein, Jesenice, Cesta bratov Stražišar 34, telefon 82-244, interni 733.

ZAHVALA

Ob prerani smrti ljubega moža

JOŽETA MARINA

se zahvaljujem vsem, ki so mi v težkih trenutkih pomagali. Še posebej se zahvaljujem vsem darovalcem vencev in cvetja, godbi z Javornika, upokojenskemu pevskemu zboru, za tolažilne besede Stefanu Gluharju in Tinetu Noču ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Zalujoča žena Malči

ŠPORT IN KULTURA

Viktor Ravnik ostane na Jesenicah

V zadnjem času sem v Železaru zasledil nekaj člankov o razmerah v našem jugoslovanskem hokeju. Očitno je, da so nekatere stvari, pri katerih jeseniški hokej ni ostal v izoliranem položaju. Znano je (o tem se mnogo govori na Jesenicah, bližnji in daljnji okolici), da so dobili velik apetit po jeseniških hokejstih v Ljubljani in v Zagrebu, kjer jih visoko »cenijo«. Vemo tudi to, da se je uprava HK Jesenice že precej trudila, da bi odkrila njihove skrite snubače. Osrednja hokejska zveza za ta negativni pojav ve in ga celo obsoja. Vsekakor nas preseneča trditev odgovornih funkcionarjev naše osrednje hokejske zveze, češ da se nekateri jeseniški hokejisti sami ponujajo za prestop k HK Olimpia oz. HK Medveščak. Žal teh dokazov zaenkrat na Jesenicah še nimamo. Skratka, izgleda, da se gremo slepe miši. In če je to res? Kje so vzroki, da nekateri igralci želijo zapustiti matični klub, svoje železarske Jesenice, ki so vložile in žrtvovale nemalo sredstev in prizadevnosti funkcionarjev ter vseh dosežanih trenerjev, da so se razvili v najboljše hokejiste v Jugoslaviji?

Ta pojav, ki je močno v ospredju prav letošnje leto, na Jesenicah nekateri ljubitelji hokeja povezujejo z novo impozantno in drago halo v Ljubljani. Drugi očitajo upravi HK Jesenice premajhno skrb za osebne probleme in težave igralcev ter premalo povezave z igralci. Vse pa

kaže, da tudi materialno vprašanje ni sekundarnega pomena. Verjetno je pri vseh teh ugotovitvah dobljen del resnice.

Doslej se ne moremo pritoževati, da jeseniški hokej ni užival dokaj močne podpore in razumevanja pri veliki večini občanov, proizvajalcih, organih samoupravljanja ter naših vodilnih osebah v občini in zlasti v železarni. Akuten problem je še vedno pomanjkanje delavoljnih športnih delavcev v HK Jesenice in HK Kranjska gora. Skratka, potrebno bo organizacijsko in kadrovsko okrepiti oba kluba in jih s tem konsolidirati. V kaj slabi luči pa se kažejo nekateri posamezniki, ki so zaradi funkcionalne reorganizacije kluba izpadli iz ožje uprave, čeprav bi lahko koristno sodelovali v eni od treh komisij, na katerih naj bi slonelo težišče dela v prihodnje. Torej prav nič zaviden položaj nove uprave HK Jesenice, ko se mora boriti

s problemi in težavami na notranji in zunanji fronti in ne nazadnje tudi s prazno blagajno.

Značilen je primer Viktorja Ravnika, večletnega branilca HK Jesenice in standardnega branilca naše državne hokejske reprezentance. Ravnik ima že dlje veliko željo postati poklicni šofer. Veselje do tega poklica ga je prevzelo, ko je bil v JLA. Zato je razumljivo, da je Ravnik iskal možnosti, da bi uresničil to svojo željo. Pokazalo se je, da se to vprašanje da rešiti in Ravnik bo ostal na Jesenicah.

Na koncu še tole. Verjetno nam na Jesenicah še ne bo treba oddajati SOS klicev in se posluževati nečednih poslov za snubljenje hokejistov od drugje. Storiti pa bo treba še marsikaj, posebno pri vzgoji mladega in obetajočega hokejskega naraščaja, ki nam ga ne manjka.

Vibr

Nogomet - košarka - odbojka

NOGOMET

Preteklo nedeljo je bila odigrana nogometna tekma Jesenice : Naklo na igrišču pod Mežakljo. Tekma je bila odigrana v okviru nogometnega pokala Jugoslavije; to je že tretje kolo. Zmagali so Jeseničani z visokim rezultatom 6:0. Domači nogometaši so nastopili v spremenjeni postavi, prvič pa so igrali tudi nekateri mlajši igralci, ki so z dobro igro opozorili na to, da od njih lahko v bodoče pričakujemo boljših uspehov.

-or

Košarka

MARIBOR : JESENICE

(moški) 84:69

V soboto zvečer je bila v Mariboru odigrana prvenstvena košarkarska tekma Jesenice : Maribor. Jeseniški košarkarji so srečanje v Mariboru izgubili v zadnjih petih minutah. Najbolj razburljiv je bil drugi polčas od 15. minute dalje, ko sta se obe ekipi stalno menjavali v vodstvu, nato pa so Jeseničani popolnoma popustili, igralci Maribora pa izkoristili priliko in s protinapadi povečali svoje vodstvo. Z omenjeno zmago so se mariborski košarkarji še bolj trdno uveljavili na prvem mestu jeseniški košarkarji po so z 12 točkami na tretjem mestu. Tekmo sta dobro vodila Kavčič in Prihoda iz Ljubljane.

MARIBOR: Benet 20, Krozec 20, Kralj 14, Eric 9, Kotar 8, Delakorda 6, Juh 2, Polančič 4, Bolko in Fregeš.

JESENICE: Jeraj 28, Koren 18, Sodja 7, Peterman 7, Svetlin 7, Berlik 2 in Čampa.

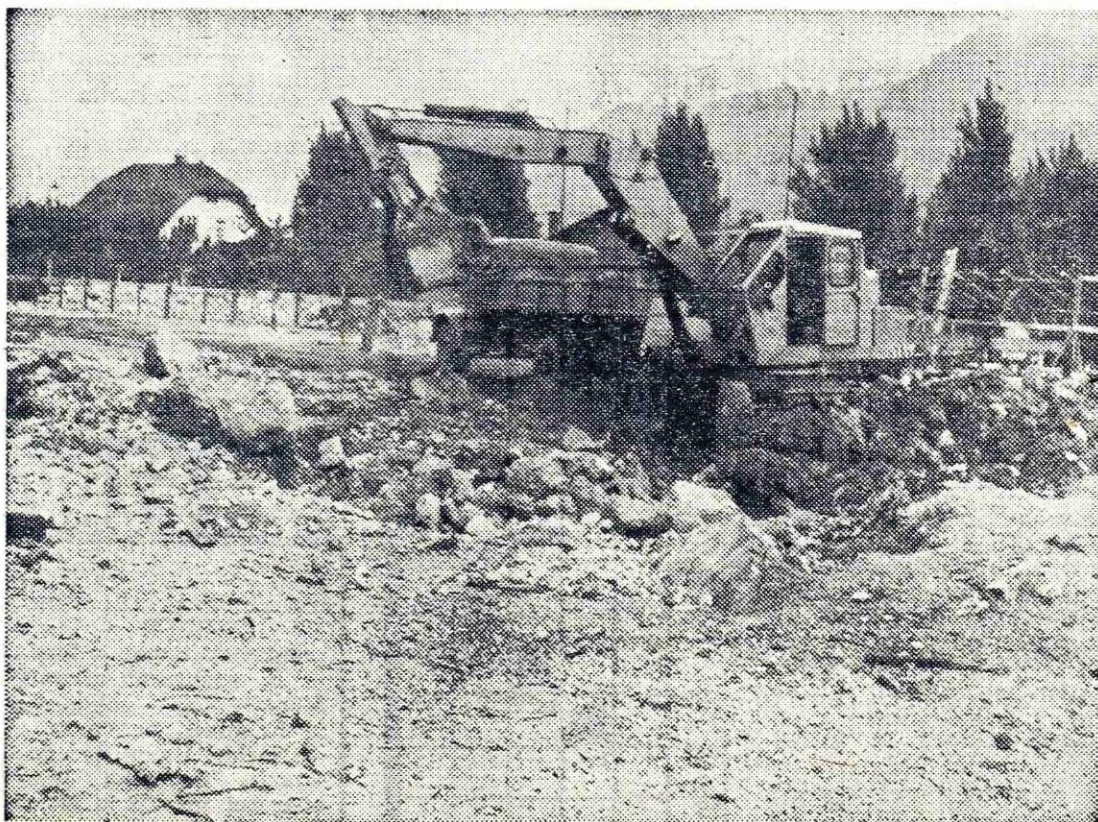
ODBOJKA

V Kamniku je bil v nedeljo dopoldne odigran odbojarski turnir ženske republiške lige. Na tem turnirju so se zbrale igralkice Kamnika, Celja, Izole in Jesenic. Igralkice Partizana iz Brestanice se tega tekmovanja niso udeležile. Jeseničanke so odigrale dve tekmi in obe odločile v svojo korist. Prvi nasprotnik so bile igralkice iz Izole, ki so jih premagale s 3:1 (18:16, 15:12, 17:15, 15:5). V drugi tekmi so se pomerile z igralkami iz Celja, rezultat pa je bil 3:2 (7:15, 8:15, 15:5, 15:3, 15:11). Na tem turnirju so Jeseničanke igrale lepo in si popolnoma zasluženo priborile štiri točke.

Enako število točk je osvojilo tudi moštvo Kamnika. Zadnje kolo turnirja slovenske odbojke bo odigrano na Jesenicah, in to 27. junija, naše igralkice pa bodo imele za nasprotnike moštvo Kamnika, Izole in Brestanice.

Celje	7	5	2	18:9	10
Jesenice	5	4	1	14:7	8
Kamnik	6	3	3	12:13	6
Izola	6	2	4	9:14	4
Brestanica	4	0	4	2:12	0

Dopisujte v Železarja!

Zemeljska dela za gradnjo severne tribune na drsališču pod Mežakljo hitro napredujejo.

Spet o kvaliteti belega - ognjevdzdržnega materiala

(nadaljevanje s 4. strani)
razpokah in porah in je seveda potem povsem razumljiva tako slaba vzdržnost ponovc.

V novih predlogih je bila predvidena tudi zahteva, da proizvajalec garantira vzdržnost ponovc pri normalnem in pravilnem sistemu vzdrževanja ponovc, razdeljeno na SM in električne peči ter na volumen ponovc. Tako bi morala znašati vzdržnost ponovc:

volumen ponovc	SM elek. peč	elek. peč
od 10 do 30 ton	30	35
50 do 70 ton	25	30
70 do 100 ton	20	25
100 ton nagib. peč	25	

Ker takih zahtev danes še ni v svetu in jih zelo verjetno tudi ne bo, na kar tudi proizvajalci ne bi pristali, je bil predlog v celoti zavrnjen.

V vseh ostalih termičnih, kemijskih in mehanskih lastnostih so zahteve enake JUS predpisom, oziroma ni omembe vrednega odstopanja, razen pri izstavljanju atestov, ki garantirajo zahtevane kvalitne vrednosti.

Razen naše šamotarne, ki za izboljšanje kvalitete dostavlja potrošniku na vpogled za vsako pošiljko ateste, jih ostale tovarne ne dostavljajo. Glavni proizvajalci šamotnega gradiva so proti izstavljanju atestov za vsako vagonko pošiljko. Menimo, da to ne bi smelo biti problematično, saj je treba tudi za vse metalurške izdelke obvezno izstaviti atest.

Novi predlogi za kanalsko opeko, srca, cevi in ponovne drogeve se razlikujejo od JUS predpisov že po razporeditvi. Tako JUS uvršča kanalsko opeko in srca v eno in isto kvaliteto, novi predlog pa zahteva boljšo kvaliteto.

Kvalitetne zahteve so v novih predlogih ostrejšje in so razdeljene v:

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame

GABRIJELE SVETINA

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje in poklonjeno cvetje. Posebno se zahvaljujemo pevcem DPD Svobode za žalostinke, sostanovalcem prvega stopnišča za venec ter družini Gorenc. Zahvaljujemo se tudi sindikalni podružnici Skupščine SRS za venec in spremstvo ter vsem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeno zadnjo pot. Iskrena hvala tudi vsem lastnikom osebnih avtomobilov.

Zalujoči: sinova Viktor in Peter, hčerke Mara, Pavla, Milka Sonja, Ivanka in Ludvik z družinami, brat Jože iz Fontane in ostalo sorodstvo

kanalsko opeko — kvaliteta ŠA
srca, lijaki in cevi — kvaliteta ŠB
ponovčni drogevi — kvaliteta ŠC

obstoječi predpisi JUS novi predpisi JUS

	ŠKA	ŠKB	ŠKC	ŠA	ŠB	ŠC
ognjevdzdržnost SK	26/28	29/31	29/31	31	32	33
Al ₂ O ₃ + TiO ₂ v %	25	28	28	—	—	—
upogibna trdn. kg/cm ²	70	70	—	80	80	—
tlačna trdnost kg/cm ²	—	—	350	—	—	400
temperatura sprem.	3 X	5 X	10 X	5 X	5 X	8 X
poroznost v %	22/24	22/24	23	18/22	18/22	18/22

Iz gornje tabele je razvidna zahteva po povečanju ognjevdzdržnosti, upogibne in tlačne trdnosti ter zmanjšanju poroznosti. Količina Al₂O₃ po mnenju komisije za jeklarne pri UJŽ ni važna in je to pač stvar proizvajalca. Važne pa so ostale termične in mehanske lastnosti opek.

Ce kanalska ali druge vrste opeka, ki se uporablja pri vlišanju jekla, poč, je treba vso ostalo količino iste šarže vrniti proizvajalcu, od njega pa zahtevati predpisano kvalitno opeko. Odstopanja v dimenzijah morajo biti vsklajena z JUS predpisom B. D8 150. Prav tako tudi izgled, robovi in spajanje. Dopusčena so manjša okrušenja, vendar to na zunanji strani opeke, zavrnjena pa bo vsaka opeka, ki ima poškodbo na spojkah. Ker imajo nekatere železarnice

večmesečne zalog (pri nas ima to šamotarna), je predpisana pravica do reklamacije v roku 8 dni po sprejemu materiala za zunanje vidne pomanjkljivosti. Za skrite napake, ki so v materialu (apno) in niso vidne, pa je rok 60 dni.

Kakor je bilo že omenjeno, ima delovna skupina komisije za jeklarne pri UJŽ nalogo, da te predloge vskladi s proizvajalci ognjevdzdržnega materiala v državi, zato je verjetno, da bodo še nekoliko izpremenjeni. Vendar, ker sedanja kvaliteta ne odgovarja varja več sodobnejšemu tehnološkemu procesu vlišanja jekla, je nujno, da se kot drugje v svetu, tudi pri nas prilagodimo potrebam in zahtevam novih sodobnejših procesov pridobivanja jekla.

aR

Kulturni večer za bolnike v jeseniški bolnišnici

Jeseniška bolnišnica skrbi poleg bolniške nege tudi za kulturno razvedrilo svojih bolnikov; take kulturne večere prireja že mesečno. Zadnji kulturni večer je bil prejšnji četrtek, 10. tega meseca, ko so se vabilu z veseljem odzvali učenci osnovne šole »Prežihov Voranc« Jesenice. Spored je obsegal deklamacije, telovadne in plesne točke, kratak prizorček ter prizor iz zadnjega dejanja pravljice igre »Trije bratje«. V drugem delu sporeda pa je zapel šolski

mladinski pevski zbor pet pesmi.

Bolniki, ki so napolnili dvorano do zadnjega prostora, so bili navdušeni nad sporedom, za katerega so se solznih oči zahvaljevali z željo, da jih še obiščemo.

J. T.

Košarka

JESENICE : MARIBOR (ženske) 42:25

Tudi košarkarice so v nedeljo gostovale v Mariboru in premagale razigrane Mariborčanke. Pri Jeseničankah sta bili najboljši Pavličeva in Benedičičeva, kljub temu, da nista pokazali zadovoljive igre. Z zmago v Mariboru so se jeseniške košarkarice uvrstile na prvo mesto in upamo, da ga bodo do konca tekmovanja tudi obdržale. Tudi to tekmo sta dobro vodila Kavčič in Prihoda iz Ljubljane.

JESENICE: Pavlič 16, Benedičič 9, Bertonec 8, Vudrič 4, Lakota 2, Mušič 3, Komic, More in Dakskofler.

MARIBOR: Lakner 6, Požar 8, Štruncelj 6, Gril 5, Oto, Stojanovič, Kralj in Dobaj.

Vod.: 1. obrat naše železarnice, 7. znameniti francoski slikar, 8. oče, 9. kemični simbol za natrij, 10. avtomobilski kratica sarajevskega okraja, 11. medmet, ki poziva k tišini, 12. primorska jed, 13. uradnik na poslaništvu, 15. konice, bodice, 16. ime narodnega heroja Rozmana, 18. pismo izrečena kazen, 19. gol, slečen, 20. osebni zaimsek, 21. veznik, 22. kovaško delo, 23. tuberkuloza, 25. organsko topilo.

Navp.: 1. odrgnina, raza, 2. veliko sito, 3. osebni zaimsek, 4. kemični simbol za molibden, 5. avtor relativnostne teorije, 6. livada, travnik, 11. raznašalec pošte, 12. okusen morsk rak, 14. prebivalec italijanske pokrajine, 17. glavno mesto armenske republike v SSSR, 18. združene, zveza, 20. tovarna usnje galanterije v Domžalah, 22. velika riba — največji sešalec, 24. kemični simbol za telur.

Počitniški tabor v Baški

Tudi letos bodo kot že več let do sedaj člani TVD »Partizane« Jesenice in športnega društva Jesenice letovali v Baški na otoku Krku. Posebnost letošnjega tabora je v tem, da so ga povečali za deset vikend hišic, ki so jih dobili od železarnice.

V štirih izmenah bo preživel dopust na morju okrog 450 do 500 otrok, športnikov in športnih delavcev. Vsaka izmena bo na morju 14 dni vključno z vožnjo. V prvi izmeni bodo v taboru otroci osnovnih šol »Tone Čufar« in »Prežihov Voranc«, v drugi izmeni člani TVD »Partizan« Javornik — Koroška Bela, v tretji izmeni člani TVD »Partizan« Jesenice in v zadnji izmeni — v drugi polovici avgusta — člani športnih društev in klubov iz naše občine.

Letošnje letovanje bo z ozirom na povečane zmogljivosti in sploh povečane stroške nekoliko dražje. Uprava TVD »Partizan«, ki tabor vodi, je predlagala Občinski zvezi za telesno kulturo naslednje cene: za otroke in športnike — študente 10.000 din z vračunano ceno vožnje, za mladince in zaposlene športnike 11 tisoč din brez vožnje in za vse, ki niso člani osnovnih organizacij Občinske zveze za telesno kulturo in bi želeli letovati v Baški, 14.000 din na osebo brez vožnje.

Čeprav še niso zaključili vseh prijav, pričakujejo, da bo tabor v vseh štirih izmenah v celoti zaseden.

Navedene cene pa niso polne cene, ker bosta del stroškov prevzeli nase Obč. zveza za telesno kulturo in osnovna organizacija, seveda za člane, ki jih bo poslala na taborjenje. Prva izmena bo odšla na pot 3. julija in bo potovala kot vse ostale do Reke z vlakom in potem z ladjo na otok

Krk. Morda še to, da je letošnji tabor na drugem kraju, ker na dosedanjem občina Krk ni dovolila postaviti vikend hišic.

Prav gotovo pa se s tem niso spremenili naravni pogoji letovanja, saj je obala prav taka, teren pa je zasajen z borovci. Skratka, za nekatere je to okolje lepše od prejšnjega.

Radio Jesenice

SOBOTA, 19. junija

- lokalna poročila
- obvestila in reklame
- Kulturno prosvetne zanimivosti in problemi: »Pred zaključkom šolskega leta« in »Kulturni izgled Jesenice«
- Čestitke in želje poslušalcev
- Mladinska oddaja: »O klubu mladih proizvajalcev v železarni«
- Turistični napotki

NEDELJA, 20. junija

- Mi pa nismo se uklonili: »Nazaj živ ali mrtev« — opis neuspelega pobega iz koncentracijskega taborišča Neungamme in kalendar važnejših dogodkov preteklosti
- obvestila in reklame
- Športnih 10 minut: »Letošnji uspehi smučarskega kluba Jesenice«
- Čestitke in želje poslušalcev

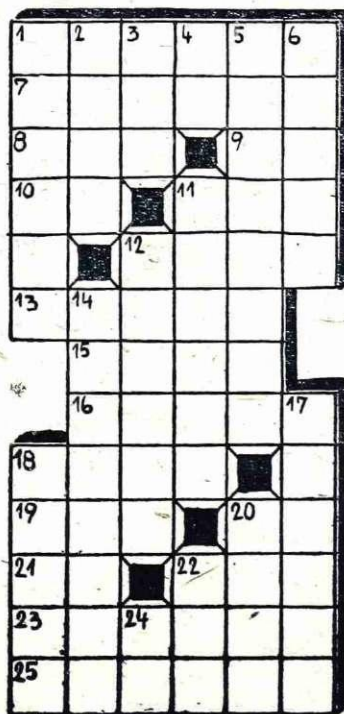
TOREK, 22. junija

- lokalna poročila
- Naši amaterji nastopajo: poje komorni zbor Svobode Jesenice
- Delavska univerza: Začetek nove serije oddaj »Šola za starše«
- obvestila in reklame
- Pogovor s poslušalci
- Čestitke in želje poslušalcev

CETRTEK, 26. junija

- lokalna poročila
- Obvestila in reklame
- Pravnik vam svetuje: Nadaljevanje obravnave temeljnega zakona o zaposlovanju delavcev in financiranju
- 15 minut zabavne glasbe
- Jeseniške aktualnosti: »Samopostrežna trgovina in naše poštenje«

KRIŽANKA

ŽELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo železarnice, železarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«